Република Македонија
Министерство за земјоделство, шумарство и водостопанство

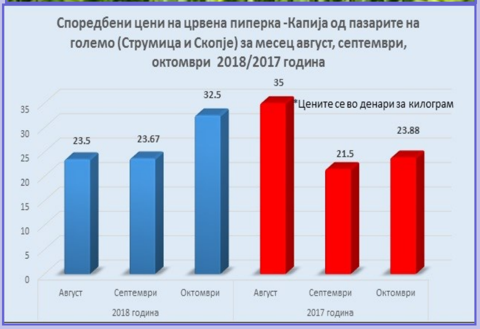

ГОДИШЕН ИЗВЕШТАЈ - 2018 година

Земјоделско пазарен информативен систем

www.zpis.gov.mk

Содржина

ЗПИС... стр. 1-2

Откупна цена на тутун ....стр. 3

Овошје - пазари на големо и мало ....стр. 3– 16

Откупни цени на јаболка...стр. 6

Зеленчук-пазари на големо и мало...стр.17-27

Добиточни пазари и кабаста добиточна храна ....стр. 28-32

Откупна цена на житарки ....стр. 33

Пазарни цени на мед и пчелни производи ....стр. 34

Откупни цени на винско грозје ....стр. 35

Минерални ѓубрива и семенски материјал ....стр. 36

Откупни цени на млеко ....стр. 37-38

Цени на јајца ....стр. 39-40

Почитувани Корисници,

Земјоделско пазарно информативниот систем- ЗПИС е интегрален дел од ЗИС-Земјоделско информативниот систем кој има за цел континуирано следење и обезбедување на транспарентен преглед на информации за земјоделското производство и производството на храна преку движењето на цените на пазарите на храна, како и собирање и обработка на пазарните податоци за прехрамбените производи и тргуваните количества на земјоделски производи.

Навремените и точните податоци од пазарите овозможуваат поддршка во процесот на донесување на одлуки кај производителите на храна од една страна и барателите односно купувачите на храна од друга страна, и истото овозможува одржливо функционирање на синџирот за снабдување со храна како и воспоставување на поблиска комуникација помеѓу потрошувачите и производителите на храна што допринесува за следење на потребите на потрошувачите, како еден од најбитните пазарни механизми на пазарната економија. Секторот за анализа на земјоделска политика преку системот на ЗПИС, разви и одржува веб страна, преку која редовно секојдневно обезбедува информации и податоци за

движењето на цените на земјоделски производи, репроматеријали за производство и добиток од една страна, за да можат производителите да го насочат своето производство кон пазарите каде има повисоки цени за исти квалитет на производ, а со тоа да остварат повисок профит од направената трговска трансакција. Овој систем овозможува голем број заинтересирани корисници во ланците за обезбедување на храна, да воспостават посигурни комерцијални врски и подобрено снабдување на корисниците со земјоделски производи и храна од домашните производители.

Системот го одржува одделението за ЗПИС-Сектор за анализа на земјоделска политика, додека снабдувачи на точни и веродостојни пазарни податоци дирекно во системот внаесуваат над 140 пазарни репортери од територијата на Република Македонија. Заинтресираните корисници на пазарни информации можат да ги користат пазарните податоци на следната веб страна zpis.gov.mk, во оргинална форма или преработени и прилагодени спрема моделот на анализа на корисникот (потребно е да го напишат изворот на податоците).

Почнувајќи од оваа година системот на ЗПИС, Ви обезбеди посебен модел на електронски систем преку кој се овозможува дирекна комуникација помеѓу **понудувачите-производителите** на храна и барателите на определен земјоделски производ-храна или добиток. Овој систем на понуда-побарувачка функционира, преку свој поддомеин ponudapo-baruvacka.zpis.gov.mk, истиот административно управуван од одделението за ЗПИС. Податоците во системот ги внесуваат пазарните репортери од ПЕ на МЗШВ и фирмите влкучени во ЗПИС системот. Заинтересираните понудувачи или баратели на земјоделски производи или добиток се обраќаат до споменатите репортери, пополнуваат определен образец кој го потпишуваат и го оставаат кај пазарниот репортер. Врз база на образецот репортерот ја објавува понудата или побарувачката во системот. За сите барања и објавувања репортерите ги чуваат обрасците за објавување на понуда или побарувачка во период од 1 година. Целта на системот понуда -побарувачка е да обезбеди точни информации за производителите-понудувачите на храна, на корисниците на храна, а со тоа да се исклучат посредниците- препродавачите на храна и директно да се овозможи поголема профитабилност за производителот и негова одржливост, а за потрошувачот на храна се знае локацијата регионот во кој е произведена храната. Преку повратна информација се делува на обезбедување на безбедна и квалитетна храна спрема барањата и потребите на потрошувачот, а со тоа се гради доверба помеѓу потрошувачот и производителот и се воспоставуваат одржливи врски на побарувачка и понуда, со што се очекува да се зголеми побарувачката на домашно произведена храна, што гледано на среден и долг рок ќе делува позитивно на суфицитот на храна.

Откупна цена на тутун 2017 година

Податоците за откупната цена по типови и класи за килограм сув тутун во лист се доставуваат за периодот од 1ви декември во производната ,до 30ти март наредната година. Бидејќи извештајот на ЗПИС се изработува на почетокот на годината, додека се уште трае откупот на тутун, цените за реколтата 2018 година ќе бидат објавени на интеренет страната на www.zpis.gov.mk по завршувањето на откупот. Просечната **откупна цена на суров тутун за реколта 2017 година изнесуваше 217,60 денари за килограм .**

Овошје - пазари на големо и мало

Изминатата година за производителите на овошје, може да се вброи во релативно добра производна година, ако се исклучат некои региони кои на почетокот на годината беа на удар на пролетните мразеви, кои не направија некоја поголема штета освен кај јаболката.

Цените на **пазарите на големо** кај некои овошни видови (праски, кајсии, нектарини, коскестото овошје) во 2018 година се продаваа по повисока цена во однос на цените во 2017 година, што се должи на зголемената побарувачка на пазарот.

Спротивно на ова, слаба заинтересираност на пазарот имаше за сливите кај кои изминатата година бележиме драстичен пад на цената.

Слично ситуација има и кај јапонското јаболко, кај кое оваа година имаше намалена побарувачка како и хипер продукција, па цената на истото имаше пад од скоро 20 проценти.

Кон крајот на годината пад на цената имаме и кај сите сорти на јаболки, што се должи на намалениот извоз. Намалување на цената има и кај крушата, која на пазарите на големо ја достигна најниската цена во изминатите 7 години. Кај вишната има пад на цената од 23 % додека кај цреšата намалувањето изнесува 18 %. Кај лубеницата, кајсиите и јагодите имаме ситуација каде на пазарите на големо на годишно ниво цената е во опаѓање, додека пак на пазарите на мало има драстично зголемување на цената, споредено со 2017 година. Ова се должи на прекупците кои ја диктираат цената на мало.

На **пазарите на мало** има слична ситуација, (пад на цената на сливите, праските, крушите, вишните, јапонските јаболки). Важно е да се нагласи дека оваа година има пад на цената и кај сите видови на бобичесто овошје, кој се движи од скоро19 % кај малината до 11% кај боровинките. Пораст на цените на мало од 7,5 до 20 % се бележи кај сите сорти на јаболки. Зголемување има и на цените кај дињата, лубеницата, кајсиите и коскестото овошје. Минимален раст на цената има и кај трпезното грозје.

**Споредбените цени од пазарите на големо во 2016,2017,и 2018 се прикажани во табела 1*
*******Во табелите 2 и 3 претставени се просечните најзастапени цени за овошје на пазарите на мало (зелените пазари) за 2016 , 2017 и 2018 година, изразени во денари за килограм, како и стапката на пораст и опаѓање изразена во проценти.*

Табела 1-Просечни најзастапени цени на овошје од пазарите на **големо (кванташки пазари)**

Вид на овошје	Просечна цена (2016 год.)	Просечна цена (2017 год.)	Просечна цена (2018 год.)	Стапка на пораст / опаѓање 2017 / 18 (%)
Ајдаред	17.32	27.01	29,56	**+ 9,4 %**
Златен Делишес	19.37	32.82	28,71	**-12,5 %**
Јонаголд	19.19	25.29	31,21	**+ 23,4 %**
Муцу	19.84	30.93	28,42	**- 8,1 %**
Црвен Делишес	20.12	32.56	30,7	**- 5,7 %**
Грозје црно -трпезно	25.64	31.2	32,75	**+ 5,0 %**
Праски	31.13	25.07	27,32	**+ 9,0 %**
Крушки	63.68	69.16	61,5	**-11,1 %**
Лубеници	11.19	7.88	7,57	**- 3,9 %**
Дињи	21.7	16.2	18,96	**+ 17,0%**
Сливи	20.1	25.17	16,15	**-35,8 %**
Банани	51.26	46.76	45,63	**-2,4 %**
Јагоди	77.52	72	66,99	**-7,0 %**
Кајсии	59.86	41.67	45,21	**+ 8,5 %**
Киви	43	57.87	46,91	**-18,9 %**
Костени	80	80	105,39	**+ 31,7 %**
Лешници-чистени	640	617.88	572,36	**-7,4 %**
Ореви-чистени	379	403.56	464,06	**+ 15,0 %**
Лимони	71.14	62.84	55,35	**- 11,9 %**
Портокали	29.94	38.88	39,09	**+ 0,5 %**
Цреши	64.17	51.92	42,55	**- 18,0 %**
Нектарини	40.2	28.75	38,06	**+ 32,4 %**
Грозје бело -трпезно	24.54	30.88	29,95	**- 3,0 %**
Јапонско јаболко	20	21.17	17,02	**- 19,6 %**
Бадеми—чистени	690	551.67	587,25	**+ 6,4 %**
Калинки	35.86	59.92	50,25	**- 16,1 %**
Цитрон—жолт	36.5	45.62	48,71	**+ 6,8 %**
Мандарини	38.18	40.33	43,56	**+ 8,0 %**
Вишни	32.5	39.17	30	**- 23,4 %**

Просечни најзастапени цени на овошје од **пазарите на мало (зелени пазари)** табела 2

Вид на овошје	Просечна цена (2016 год.)	Просечна цена (2017 год.)	Просечна цена (2018 год.)	Стапка на пораст /опаѓање 2017 / 18 (%)
Јаболко-Ајдаред	24.76	32.38	37,62	**+ 16,2 %**
Златен Делишес	29.37	37.62	40,43	**+ 7,5 %**
Јаболко- Јонаголд	25.11	28.11	31,11	**+ 10,7 %**
Јаболко-Муцу	30.16	35.45	42,84	**+ 20,8 %**
Црвен Делишес	35.55	38.99	45	**+ 15,4 %**
Грозје црно -трпезно	39.45	44.81	46,38	**+ 3,5 %**
Праски	46.98	41.59	38,91	**- 6,4 %**
Крушки	80.5	80.31	73	**- 9,1 %**
Лубеници	14.29	11.84	15,87	**+ 34 %**
Дињи	27.22	25.46	30,16	**+ 18,5 %**
Сливи	38.45	34.58	27,93	**- 19,2 %**
Банани	58.09	53.56	52,96	**- 1,1 %**
Јагоди	88.2	85.89	124,62	**+ 45,1 %**
Кајсии	98.13	62.13	67,73	**+ 9,0 %**
Киви	55.65	73.26	66,88	**- 8,7 %**
Костени	105.47	134.48	142,4	**+ 5,9 %**
Лешници-чистени	800.4	720.34	629,91	**- 12,6 %**
Ореви-чистени	466.2	534.71	576,94	**+ 7,9 %**
Лимони	89.22	77.82	75,3	**- 3,2 %**
Портокали	41.69	48.55	50,9	**+ 4,8 %**
Цреши	99.3	84.92	77,24	**- 9,0 %**
Нектарини	58.34	42.14	53,52	**+ 27,0 %**
Грозје бело -трпезно	40.86	44.4	45,92	**+ 3,4 %**
Вишни	56.44	54.59	45	**- 17,6 %**
Мандарини	49.43	49.18	57,3	**+ 16,5 %**
Малини	203.5	177.78	144,58	**- 18,7 %**
Капини	125.4	149.03	135,76	**- 8,9 %**
Боровинки	262	238.33	212,33	**- 10,9 %**

Вид на овошје	Просечна цена (2016 год.)	Просечна цена (2017 год.)	Просечна цена (2018 год.)	Стапка на пораст /опаѓање 2017 / 18 (%)
Дуња	42.21	51.32	56,25	**+ 9,6 %**
Јаболко-Чадел	26.71	34.7	32,87	**- 5,3 %**
Јаболко-Грени Смит	35.12	41.13	48,89	**+ 18,9 %**
Дренки	40.65	43.33	93,33	**+ 115,4 %**
Мушмули	36.38	36.17	35,21	**- 2,7%**
Аронија	171.47	152.98	133,51	**- 12,7 %**
Бадеми-чистени	747	653.16	639,74	**- 2,1 %**
Цитрон—жолт	63.12	63.36	67,24	**+ 6,1 %**
Цитрон—црвен	65.9	65.59	65,85	**+ 0,4 %**
Јапонско јаболко	32.64	35.97	28,53	**- 20,7 %**
Калинка	59.16	67.53	65,69	**- 2,7 %**
Смоква	64.75	48.34	73,26	**+ 51,6 %**
Орев со лушпа	147.5	173.1	165,09	**- 4,6 %**
Рибизла—црна	195	180.84	152,5	**- 15,7 %**

Откупни цени на јаболка за реколта 2018 година

Во табелата се дадени просечните откупни цени на сорти јаболки по месеци и откупни просечни цени за реколта 2018,година заклучно со декември 2018 година. Цените се изразени во денари за килограм.

* Просечните откупни цени на сорти јаболки -табела 3

Сорти на јаболка	Откупни цени октомври 2018	Откупни цени ноември 2018	Откупни цени декември 2018	Просечни откупни цени – реколта-2018
Ајдаред	8	7,5	7	**7,5**
Муцо	11,5	10	9	**10,17**
Црвен Делишес	13	/	10	**11,5**
Златен Делишес	10,5	7	5,5	**7,67**
Јонаголд	12,5	10	7,5	**10**
Чадел	9	9	8,5	**8,83**
Грени Смит	/	/	9	**9**
Индустриско Јаболко	1,25	1	1	**1,08**

Графички приказ на најзастапени цени на мало и големо по месеци на одредени видови на овошје

Најзастапени цени на јаболки (ајдаред) на зелените пазари и пазарите на големо во 2018 година

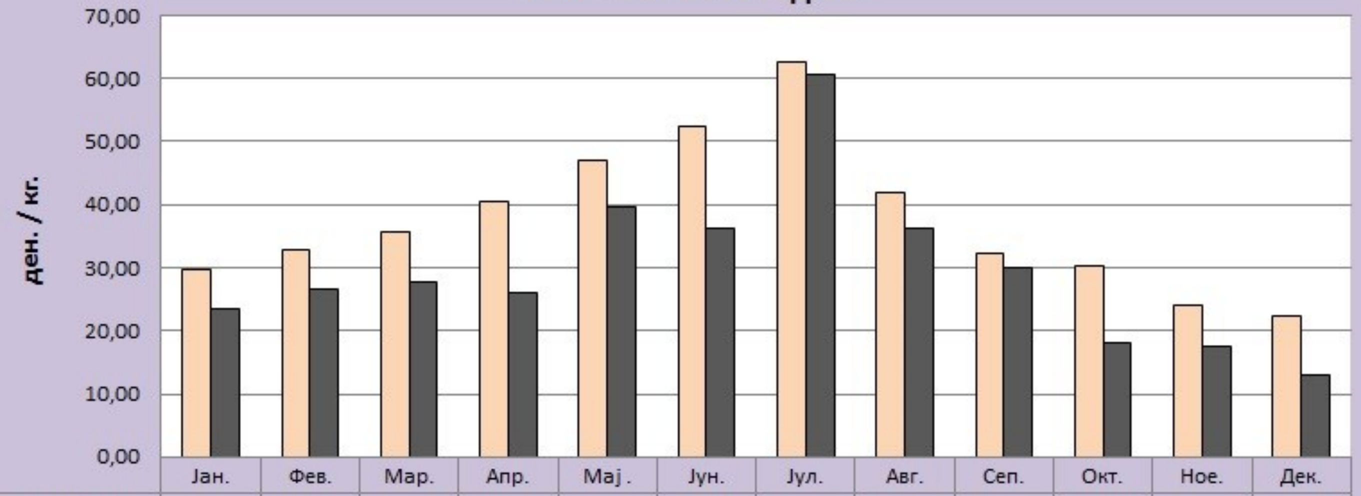

	Јан.	Фев.	Мар.	Апр.	Мај .	Јун.	Јул.	Авг.	Сеп.	Окт.	Ное.	Дек.
Зелени пазари	29,60	32,81	35,58	40,48	47,08	52,50	62,50	42,00	32,25	30,19	24,14	22,35
Пазари на големо	23,38	26,59	27,84	25,88	39,63	36,25	60,50	36,17	30,00	18,00	17,50	13,00

Најзастапени цени на јаболки (златен делишес) на зелените пазари и пазарите на големо во 2018 година

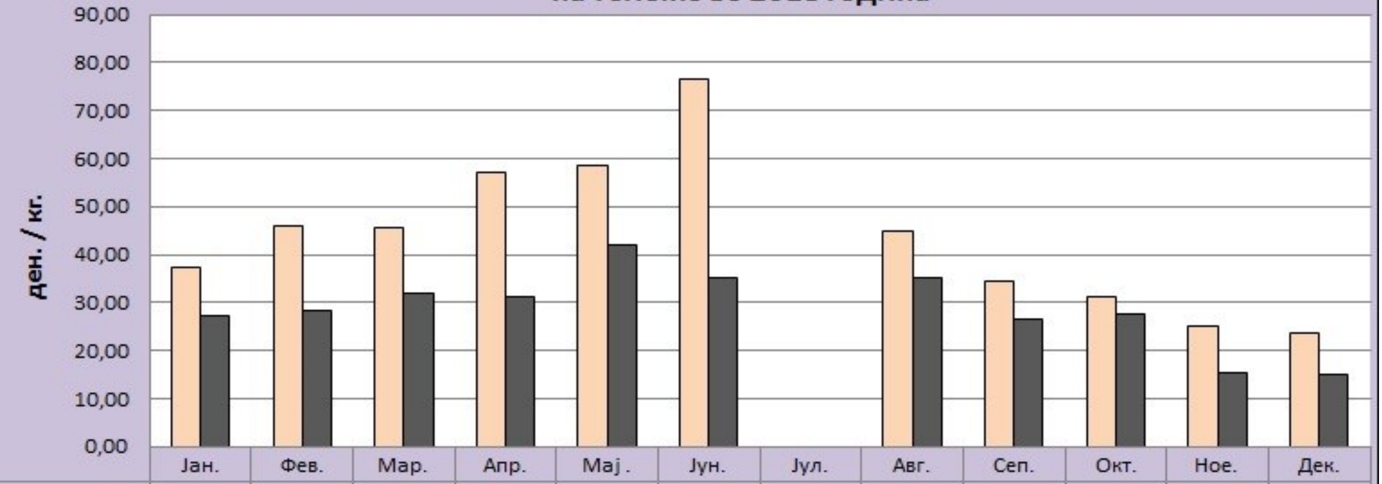

	Јан.	Фев.	Мар.	Апр.	Мај .	Јун.	Јул.	Авг.	Сеп.	Окт.	Ное.	Дек.
Зелени пазари	37,45	46,00	45,71	57,24	58,55	76,67		45,00	34,39	31,16	25,08	23,75
Пазари на големо	27,38	28,34	32,09	31,34	42,13	35,00		35,00	26,67	27,50	15,33	15,00

Најзастапени цени на јаболки (црвен делишес) на зелените пазари и пазарите на големо во 2018 година

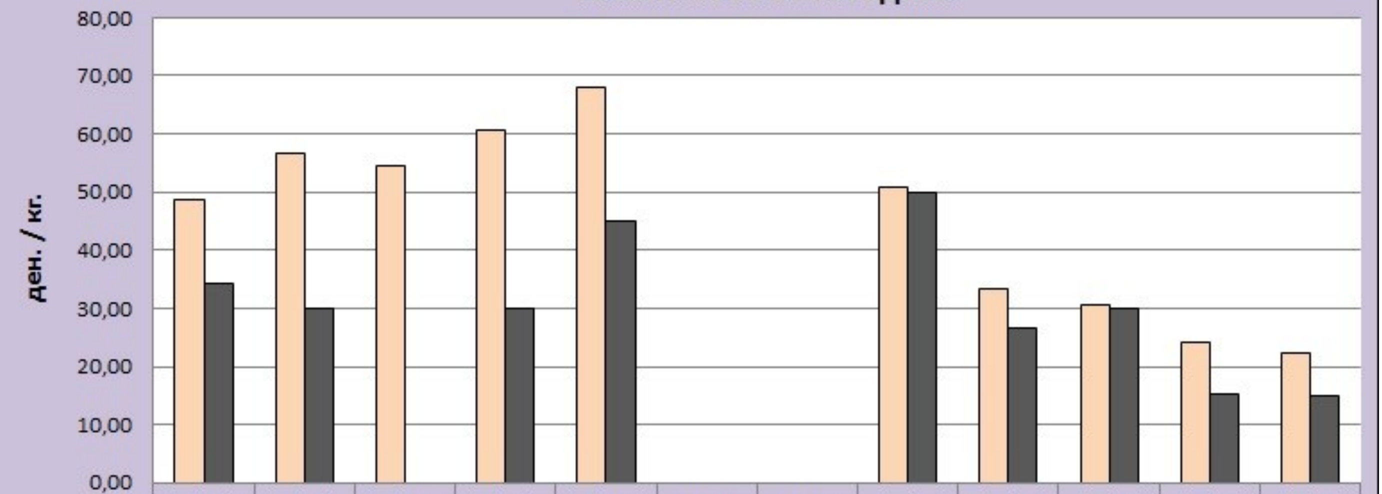

	Јан.	Фев.	Мар.	Апр.	Мај .	Јун.	Јул.	Авг.	Сеп.	Окт.	Ное.	Дек.
Зелени пазари	48,68	56,60	54,56	60,58	68,00			50,83	33,39	30,68	24,21	22,44
Пазари на големо	34,25	30,00		30,00	45,00			50,00	26,70	30,00	15,33	15,00

Најзастапени цени на јаболки (муцо) на зелените пазари и пазарите на големо во 2018 година

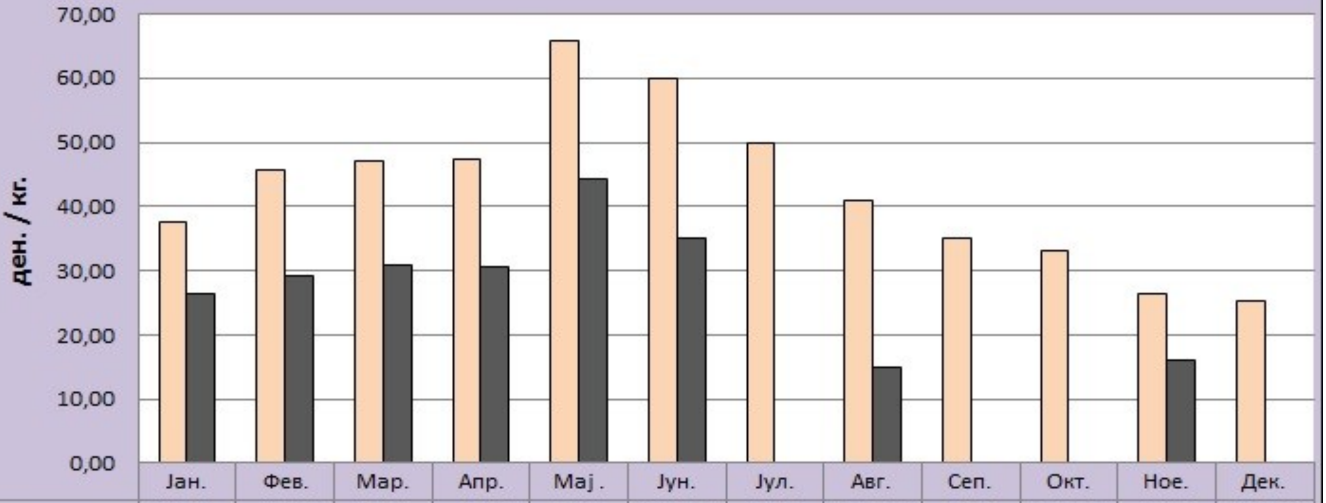

	Јан.	Фев.	Мар.	Апр.	Мај .	Јун.	Јул.	Авг.	Сеп.	Окт.	Ное.	Дек.
□Зелени пазари	37,62	45,67	47,14	47,29	65,66	60,00	50,00	40,83	35,19	33,06	26,45	25,16
■Пазари на големо	26,38	29,29	30,84	30,59	44,25	35,00		15,00			16,00	

Најзастапени цени на јаболки (јонаголд) на зелените пазари и пазарите на големо во 2018 година

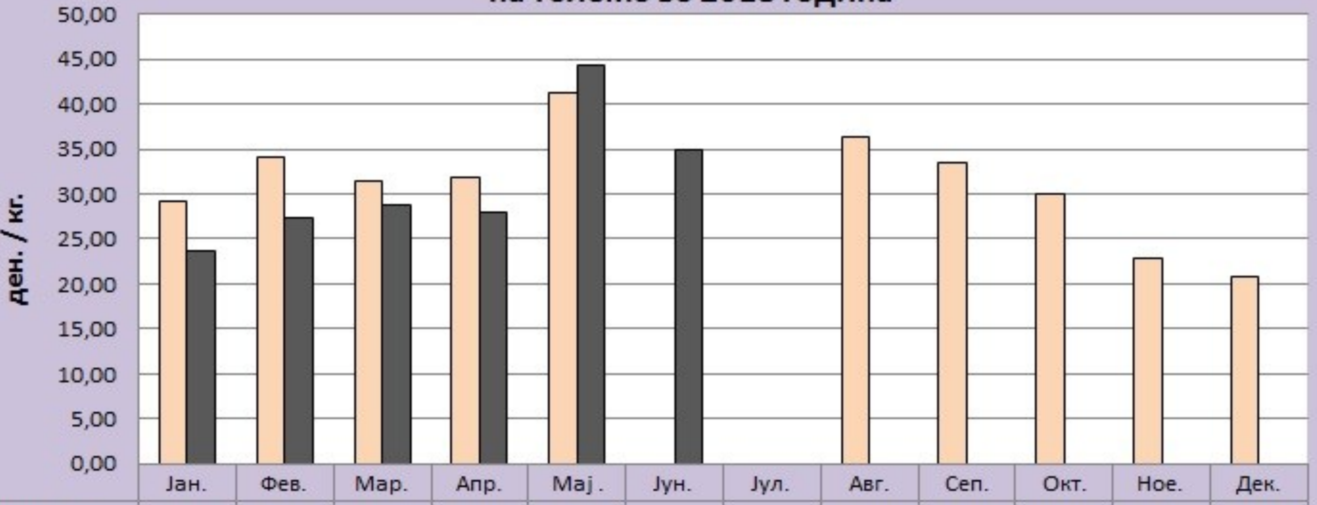

	Јан.	Фев.	Мар.	Апр.	Мај .	Јун.	Јул.	Авг.	Сеп.	Окт.	Ное.	Дек.
□Зелени пазари	29,22	34,03	31,50	31,83	41,25			36,25	33,44	30,00	22,78	20,83
■Пазари на големо	23,75	27,34	28,84	28,00	44,30	35,00						

Најзастапени цени на праски на зелените пазари и пазарите на големо во 2018 година

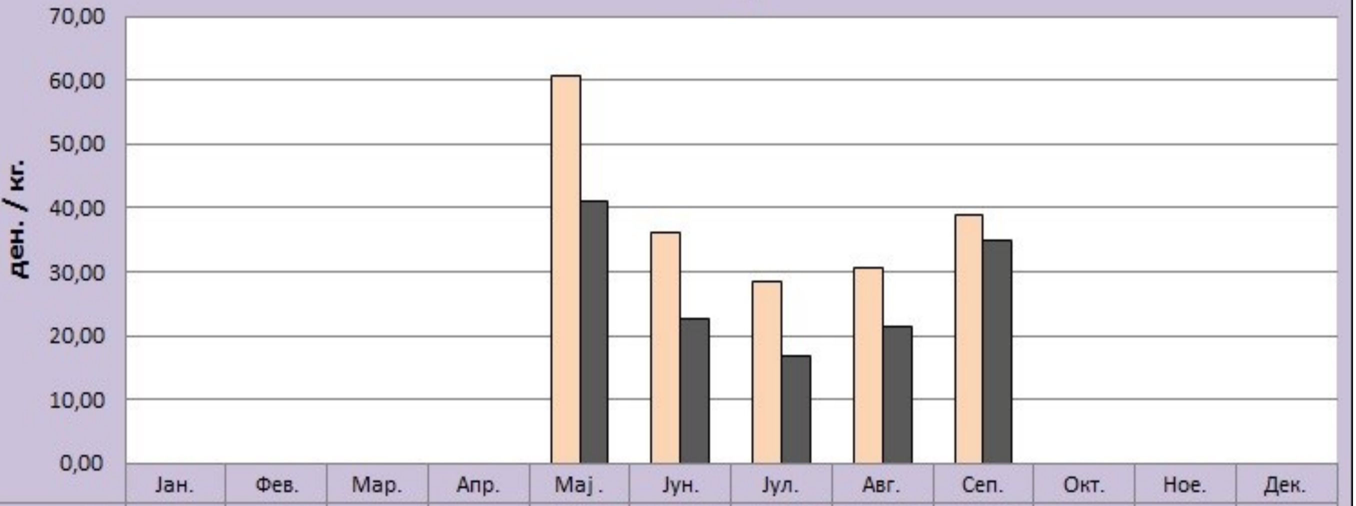

	Јан.	Фев.	Мар.	Апр.	Мај .	Јун.	Јул.	Авг.	Сеп.	Окт.	Ное.	Дек.
□Зелени пазари					60,71	36,04	28,33	30,66	38,79			
■Пазари на големо					41,00	22,50	16,67	21,44	35,00			

Најзастапени цени на сливи на зелените пазари и пазарите на големо во 2018 година

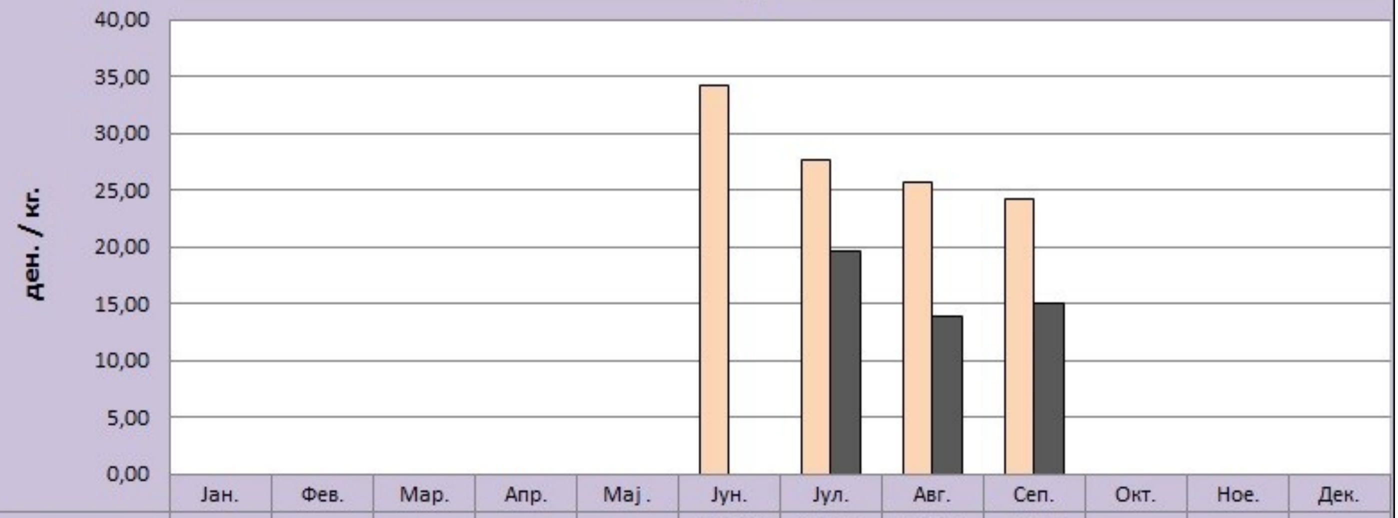

	Јан.	Фев.	Мар.	Апр.	Мај .	Јун.	Јул.	Авг.	Сеп.	Окт.	Ное.	Дек.
Зелени пазари						34,17	27,66	25,73	24,17			
Пазари на големо							19,57	13,89	15,00			

Најзастапени цени на круши на зелените пазари и пазарите на големо во 2018 година

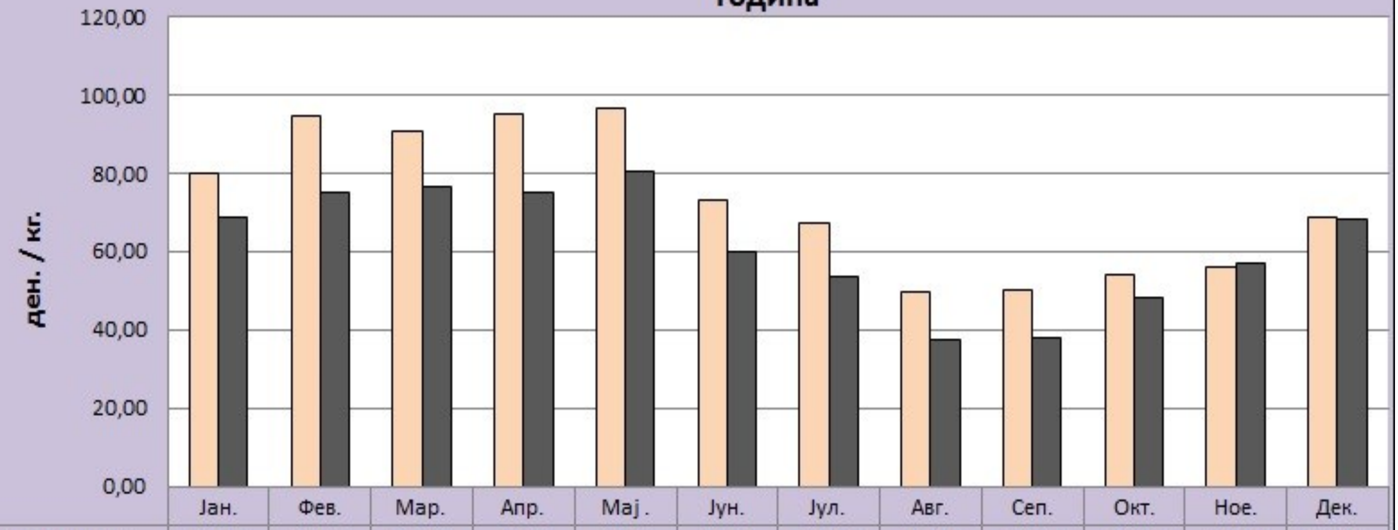

	Јан.	Фев.	Мар.	Апр.	Мај .	Јун.	Јул.	Авг.	Сеп.	Окт.	Ное.	Дек.
Зелени пазари	80,08	94,63	90,67	95,17	96,67	72,86	67,00	49,80	50,29	54,10	56,03	68,75
Пазари на големо	68,63	75,00	76,59	75,04	80,21	60,00	53,57	37,50	37,86	48,13	57,22	68,30

Најзастапени цени на цреши на зелените пазари и пазарите на големо во 2018 година

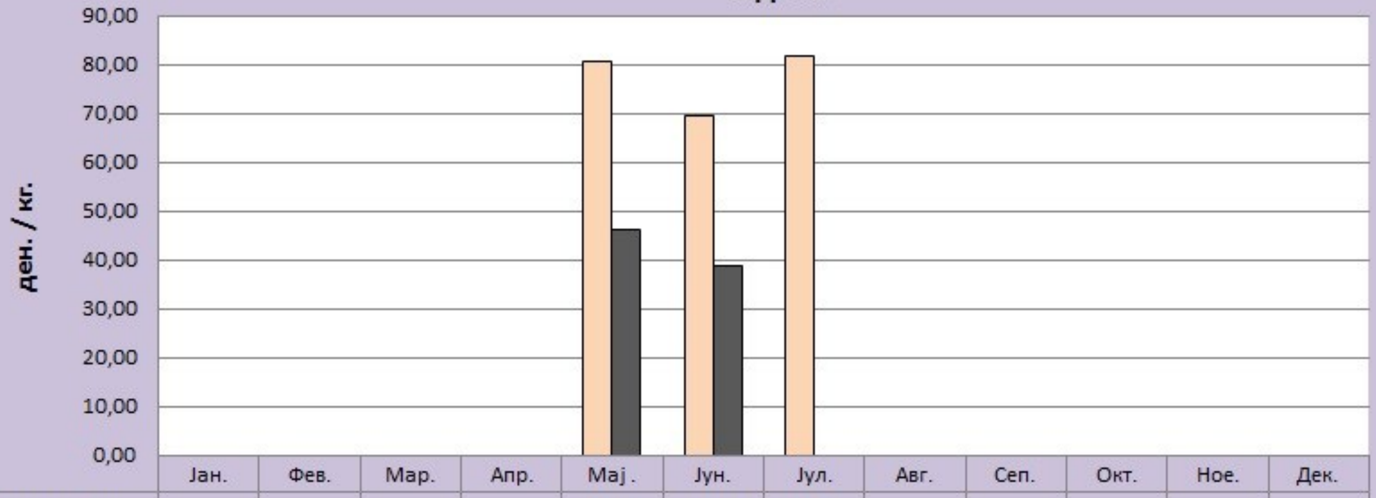

	Јан.	Фев.	Мар.	Апр.	Мај .	Јун.	Јул.	Авг.	Сеп.	Окт.	Ное.	Дек.
Зелени пазари					80,69	69,44	81,58					
Пазар на големо					46,34	38,75						

Најзастапени цени на лупен орев на зелените пазари и пазарите на големо во 2018 година

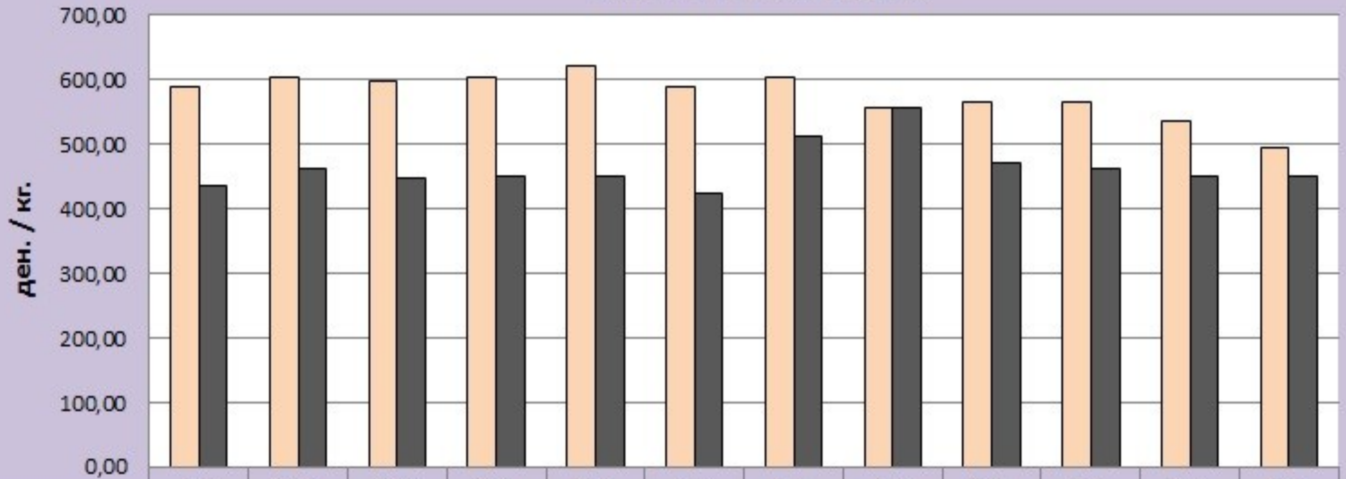

	Јан.	Фев.	Мар.	Апр.	Мај .	Јун.	Јул.	Авг.	Сеп.	Окт.	Ное.	Дек.
Зелени пазари	589,76	604,44	598,09	602,14	620,83	588,20	602,08	557,14	564,71	565,96	534,69	495,24
Пазари на големо	435,00	462,50	446,67	450,00	450,00	425,00	512,50	555,00	470,00	462,00	450,00	450,00

Најзастапени цени на лешник (чистен) на зелените пазари и пазарите на големо во 2018 година

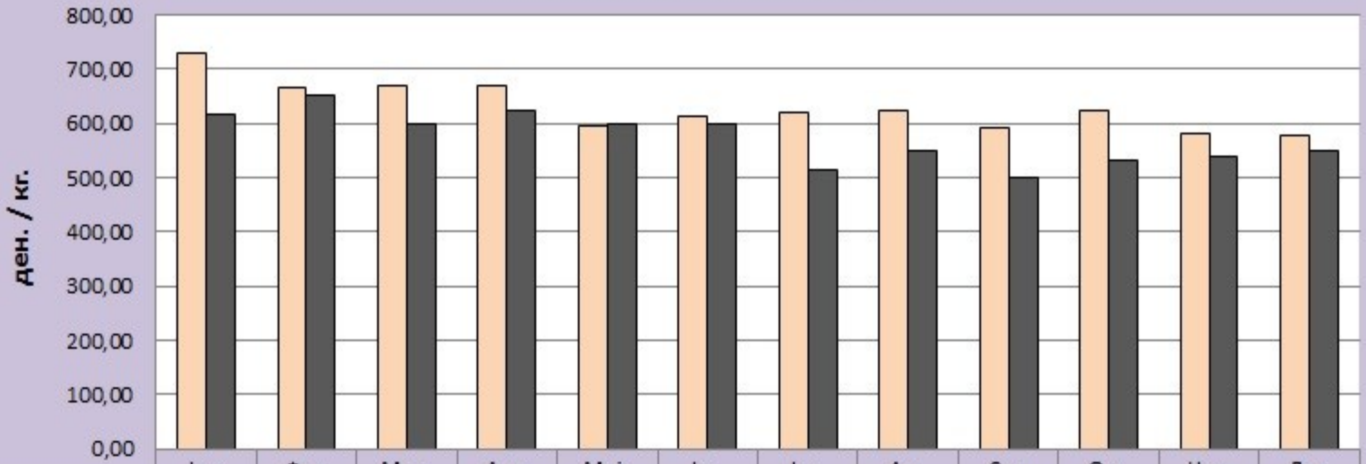

	Јан.	Фев.	Мар.	Апр.	Мај .	Јун.	Јул.	Авг.	Сеп.	Окт.	Ное.	Дек.
Зелени пазари	728,57	666,67	670,09	668,75	593,57	612,50	620,00	625,00	590,00	625,00	579,63	579,17
Пазар на големо	615,00	650,00	600,00	623,33	600,00	600,00	512,50	550,00	500,00	530,00	537,50	550,00

Најзастапени цени на трпезно грозје (црно) на зелените пазари и пазарите на големо во 2018 година

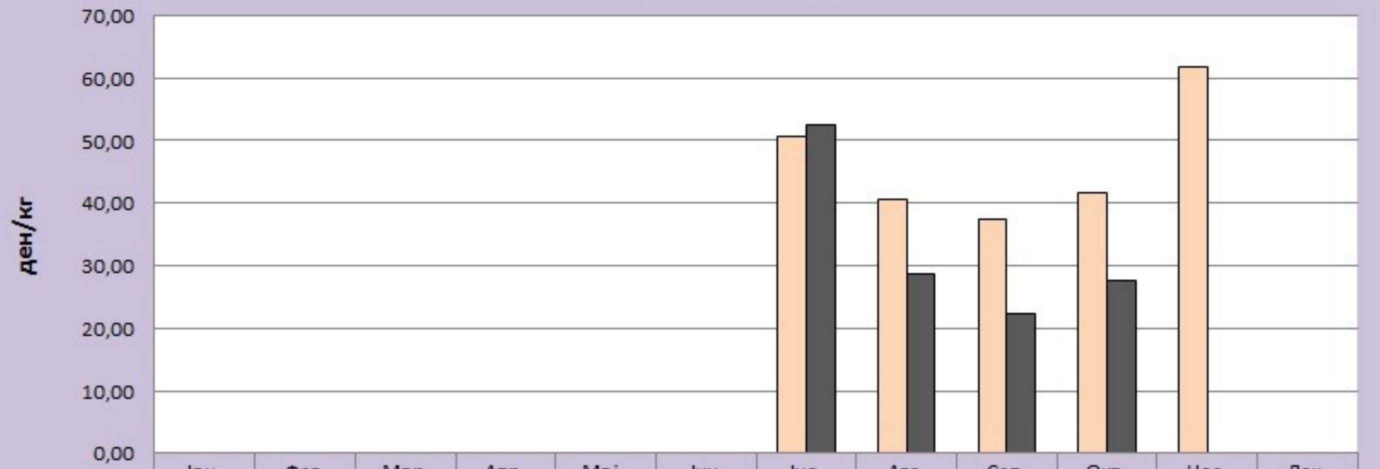

	Јан.	Фев.	Мар.	Апр.	Мај .	Јун.	Јул.	Авг.	Сеп.	Окт.	Ное.	Дек.
Зелени пазари							50,56	40,64	37,42	41,57	61,70	
Пазари на големо							52,50	28,57	22,43	27,50		

Најзастапени цени на трпезно грозје (бело) на зелените пазари и пазарите на големо во 2018 година

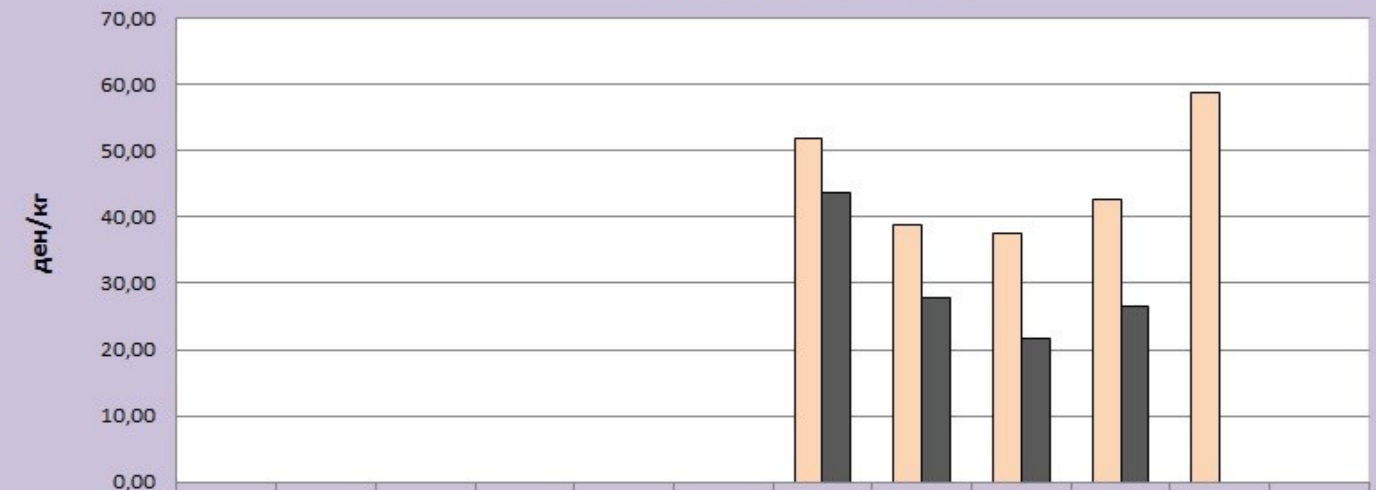

	Јан.	Фев.	Мар.	Апр.	Мај .	Јун.	Јул.	Авг.	Сеп.	Окт.	Ное.	Дек.
Зелени пазари							51,90	38,83	37,50	42,65	58,70	
Пазари на големо							43,75	27,88	21,67	26,50		

Најзастапени цени на лубеници на зелените пазари и пазарите на големо во 2018 година

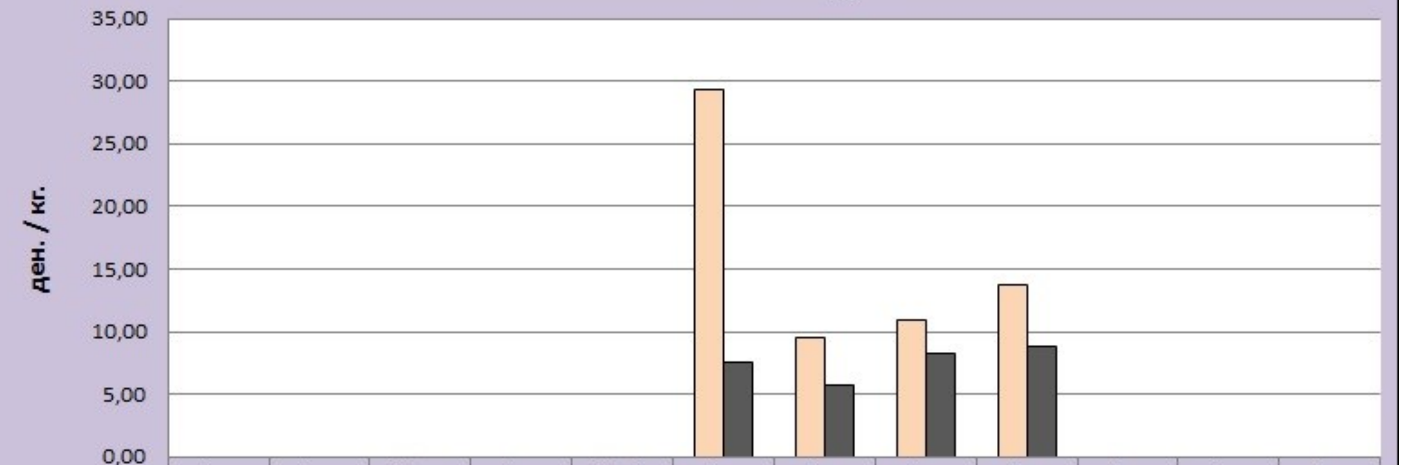

	Јан.	Фев.	Мар.	Апр.	Мај .	Јун.	Јул.	Авг.	Сеп.	Окт.	Ное.	Дек.
Зелени пазари						29,32	9,56	10,88	13,73			
Пазари на големо						7,50	5,71	8,25	8,80			

Најзастапени цени на дињи на зелените пазари и пазарите на големо во 2018 година

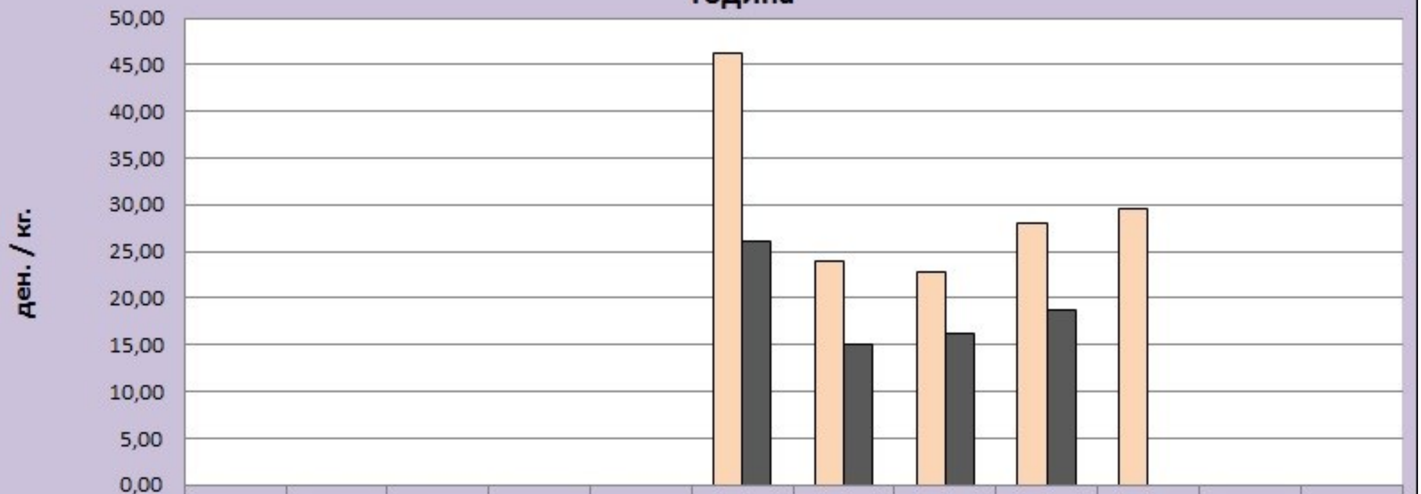

	Јан.	Фев.	Мар.	Апр.	Мај .	Јун.	Јул.	Авг.	Сеп.	Окт.	Ное.	Дек.
Зелени пазари						46,16	24,04	22,90	28,07	29,64		
Пазари на големо						26,00	15,00	16,13	18,71			

Најзастапени цени на лимони на зелените пазари и пазарите на големо во 2018 година

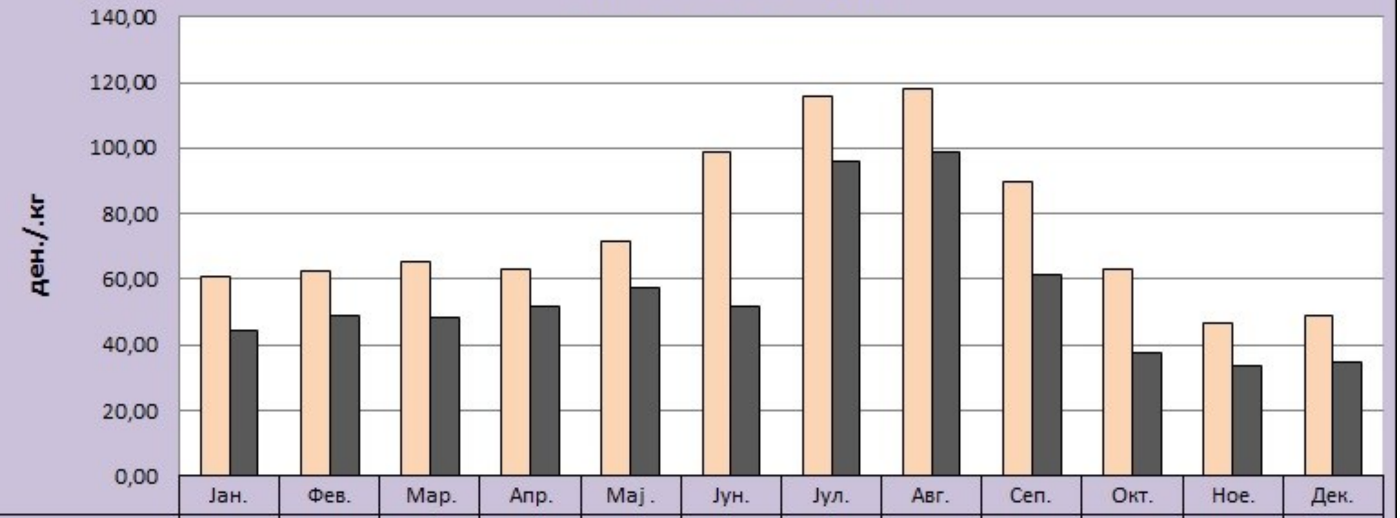

	Јан.	Фев.	Мар.	Апр.	Мај .	Јун.	Јул.	Авг.	Сеп.	Окт.	Ное.	Дек.
Зелени пазари	60,58	62,33	65,10	63,25	71,84	98,63	115,65	118,13	89,53	63,33	46,62	48,64
Пазари на големо	44,38	48,75	48,54	51,50	57,25	51,67	95,71	98,75	61,14	37,78	33,67	35,00

Најзастапени цени на портокал на зелените пазари и пазарите на големо во 2018 година

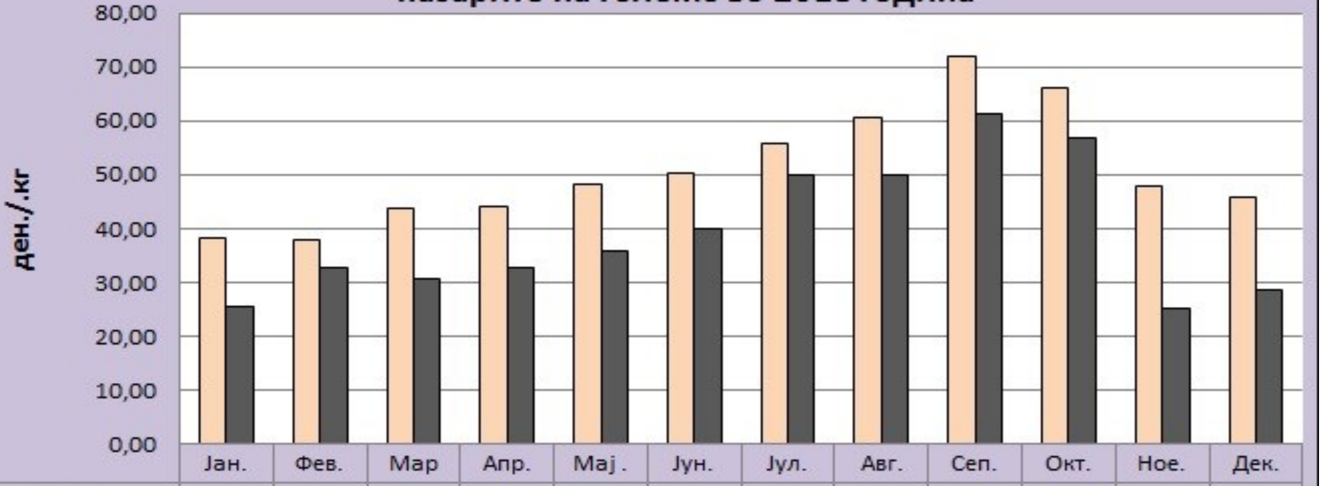

	Јан.	Фев.	Мар	Апр.	Мај .	Јун.	Јул.	Авг.	Сеп.	Окт.	Ное.	Дек.
Зелени паз.	38,38	37,78	43,91	43,98	48,23	50,29	55,91	60,63	71,85	66,14	47,78	45,91
Пазари на големо	25,38	32,88	30,75	32,59	35,84	40,00	50,00	50,00	61,25	56,67	25,00	28,75

Најзастапени цени на банани на зелените пазари и пазарите на големо во 2018 година

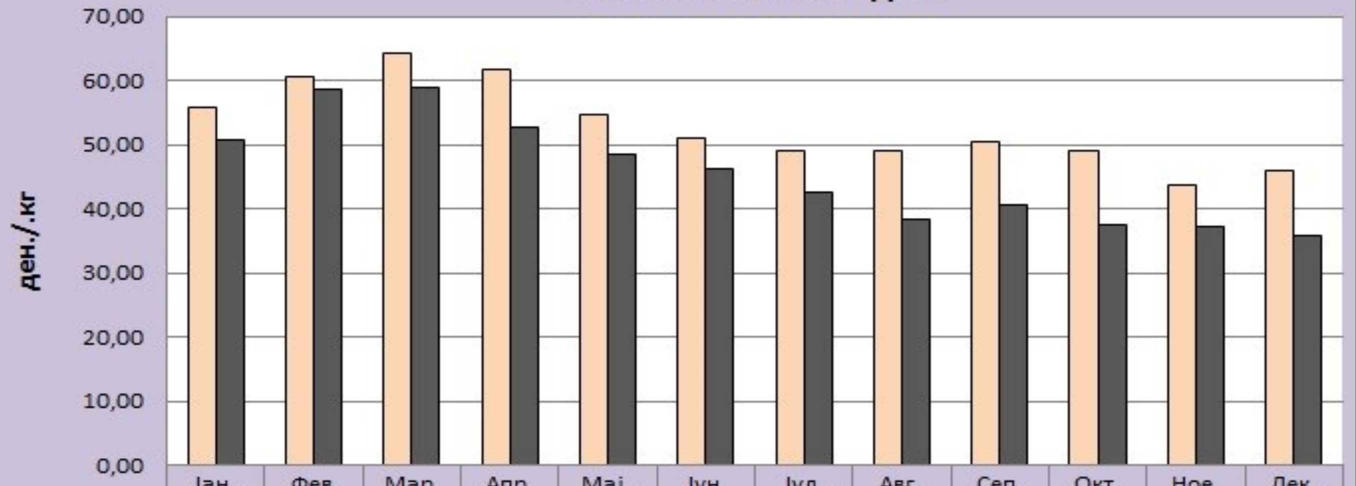

	Јан.	Фев.	Мар.	Апр.	Мај .	Јун.	Јул.	Авг.	Сеп.	Окт.	Ное.	Дек.
Зелени пазари	55,90	60,56	64,36	61,82	54,54	51,11	49,12	49,00	50,42	48,99	43,79	45,88
Пазари на големо	50,75	58,50	58,96	52,63	48,54	46,17	42,50	38,33	40,71	37,63	37,11	35,75

Најзастапени цени на јаболко (Златен делишес) на зелените пазари и пазарите на големо 2012- 2018 година

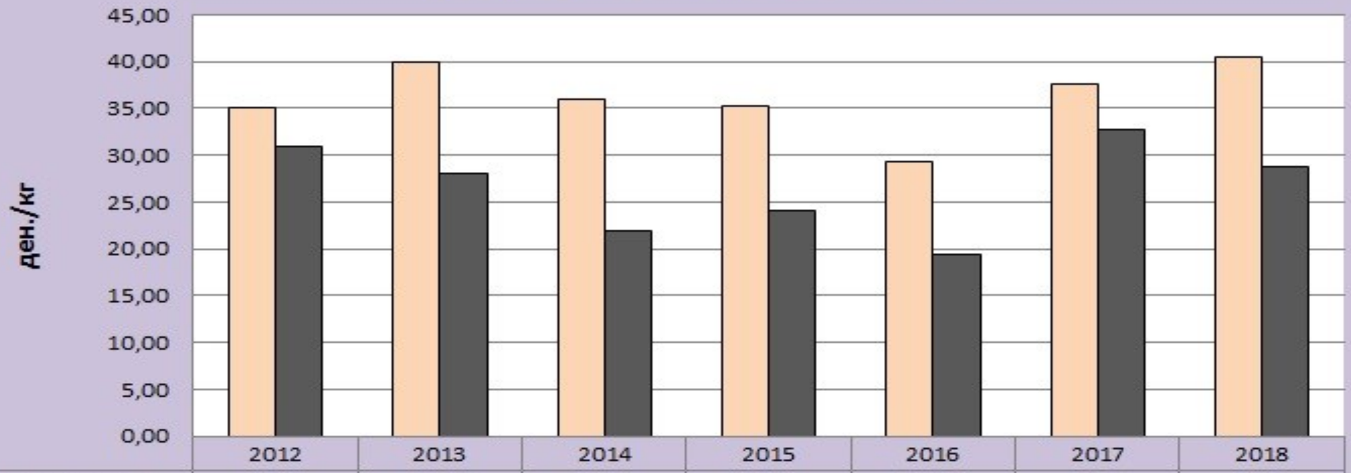

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Зелени пазари	35,10	39,90	35,90	35,18	29,37	37,62	40,43
Пазари на големо	30,90	28,00	21,90	24,05	19,37	32,82	28,71

Најзастапени цени на јаболко (Црвен делишес) на зелените пазари и пазарите на големо 2012- 2018 година

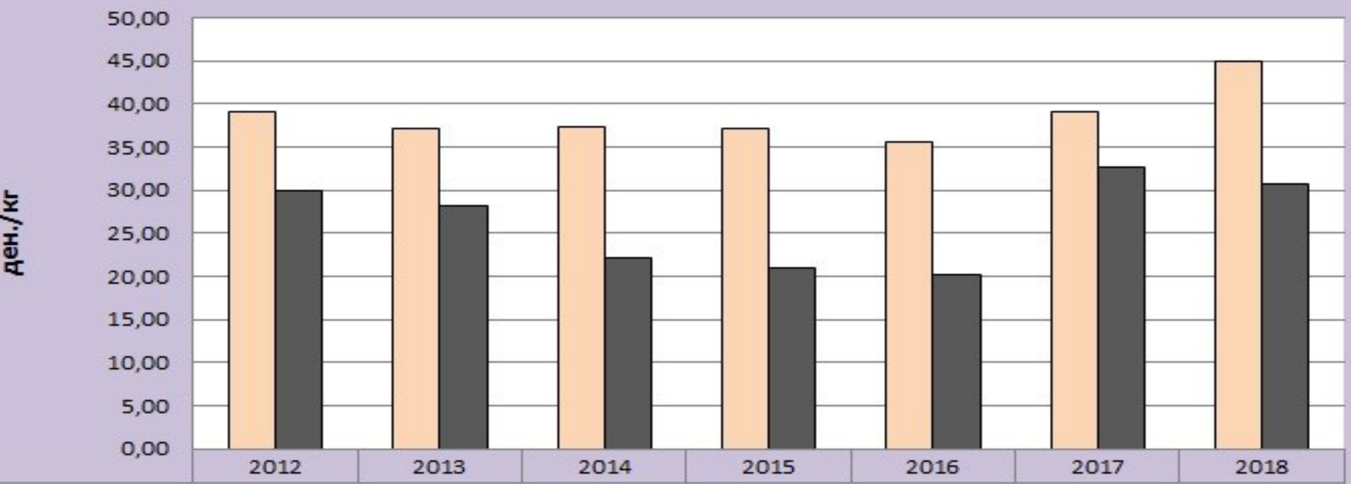

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Зелени пазари	39,00	37,10	37,40	37,07	35,55	38,99	45,00
Пазари на големо	30,00	28,20	22,20	21,07	20,12	32,56	30,70

Најзастапени цени на јаболко (Ајдаред) на зелените пазари и пазарите на големо 2012- 2018 година

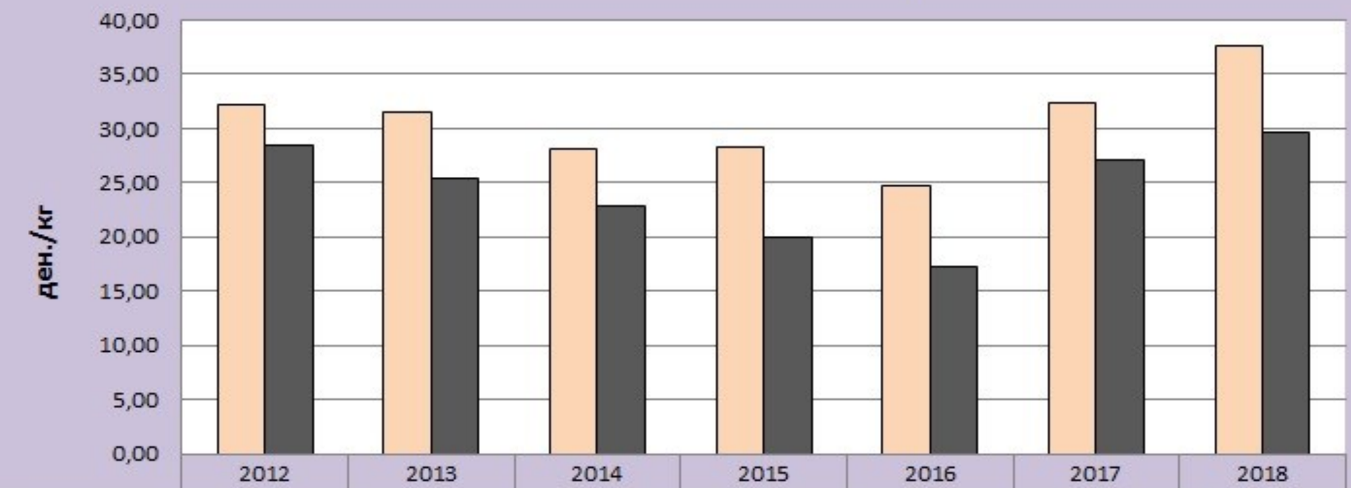

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Зелени пазари	32,10	31,50	28,10	28,31	24,76	32,38	37,62
Пазари на големо	28,50	25,40	22,90	19,99	17,32	27,01	29,56

Најзастапени цени на праски на зелените пазари и пазарите на големо 2012- 2018 година

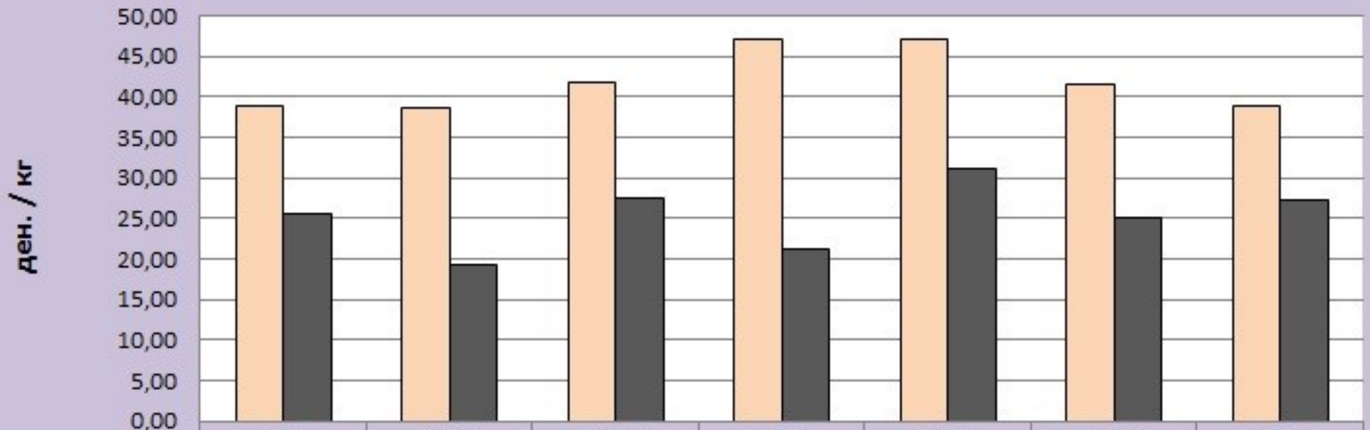

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Зелени пазари	38,90	38,60	41,80	47,00	46,98	41,59	38,91
Пазари на големо	25,50	19,20	27,40	21,17	31,13	25,07	27,32

Најзастапени цени на сливи на зелените пазари и пазарите на големо 2012- 2018 година

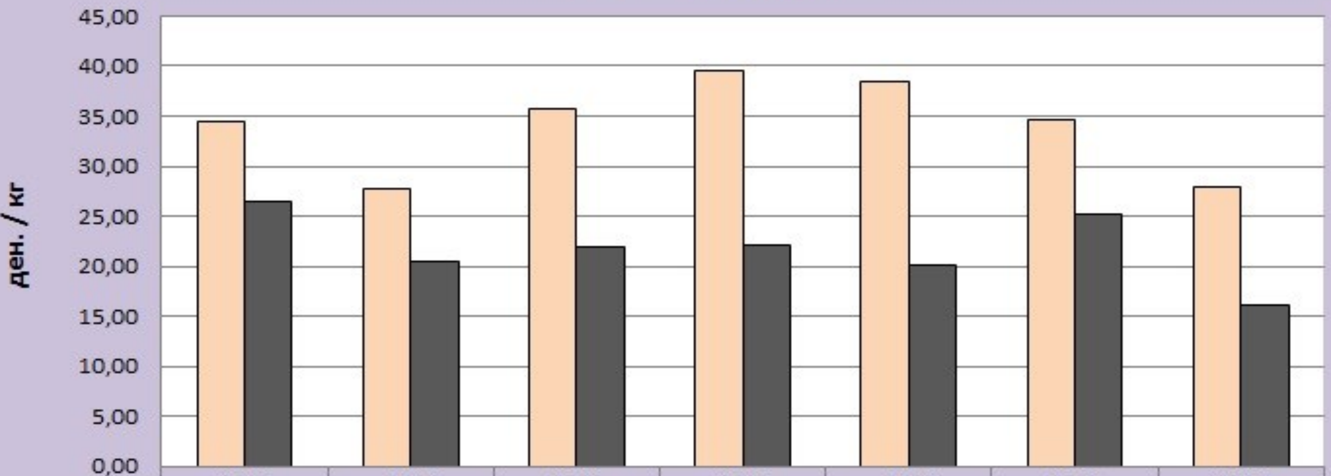

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Зелени пазари	34,50	27,70	35,70	39,59	38,45	34,58	27,93
Пазари на големо	26,50	20,50	22,00	22,15	20,10	25,17	16,15

Најзастапени цени на круши на зелените пазари и пазарите на големо 2012- 2018 година

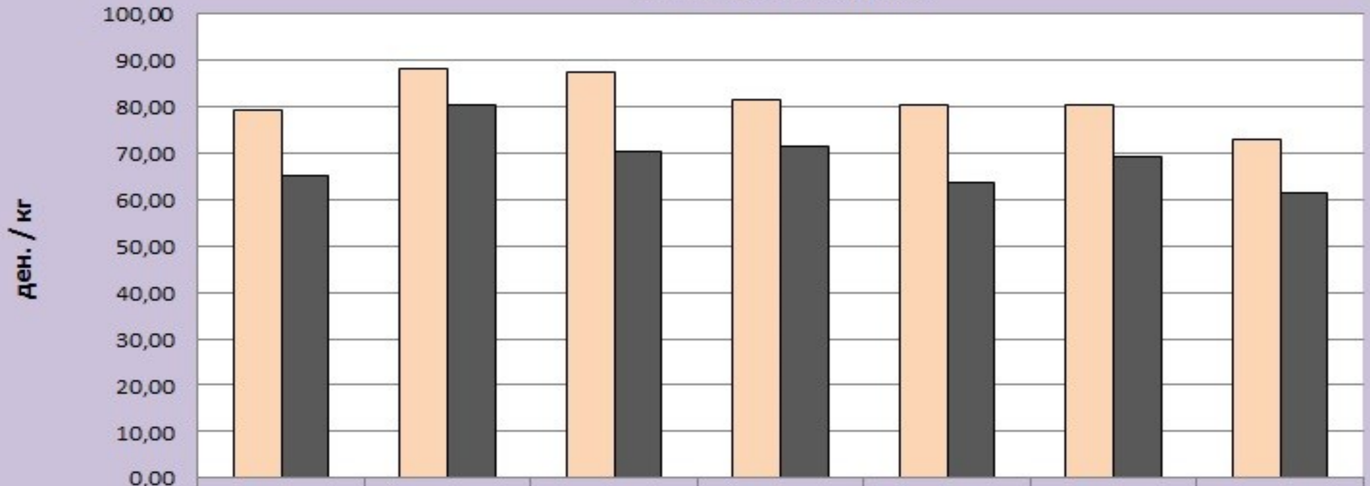

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Зелени пазари	79,40	88,10	87,50	81,40	80,50	80,31	73,00
Пазари на големо	65,30	80,20	70,40	71,32	63,68	69,16	61,50

Најзастапени цени на орев на зелените пазари и пазарите на големо 2012- 2018 година

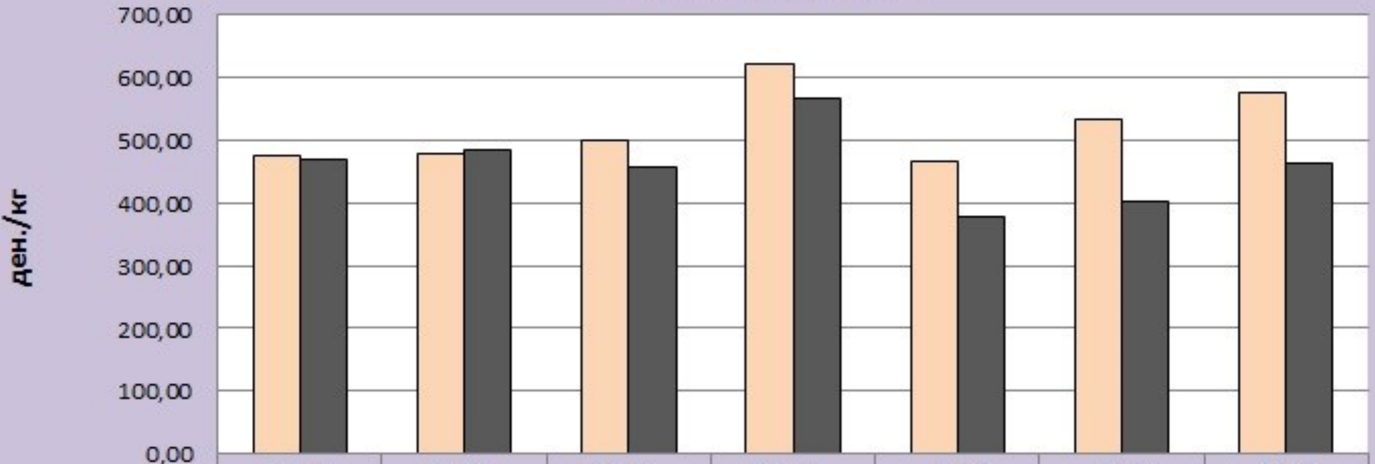

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Зелени пазари	475,90	477,30	498,70	622,17	466,20	534,71	576,94
Пазари на големо	469,20	485,70	458,30	568,17	379,00	403,56	464,06

Најзастапени цени на бело грозје на зелените пазари и пазарите на големо 2012- 2018 година

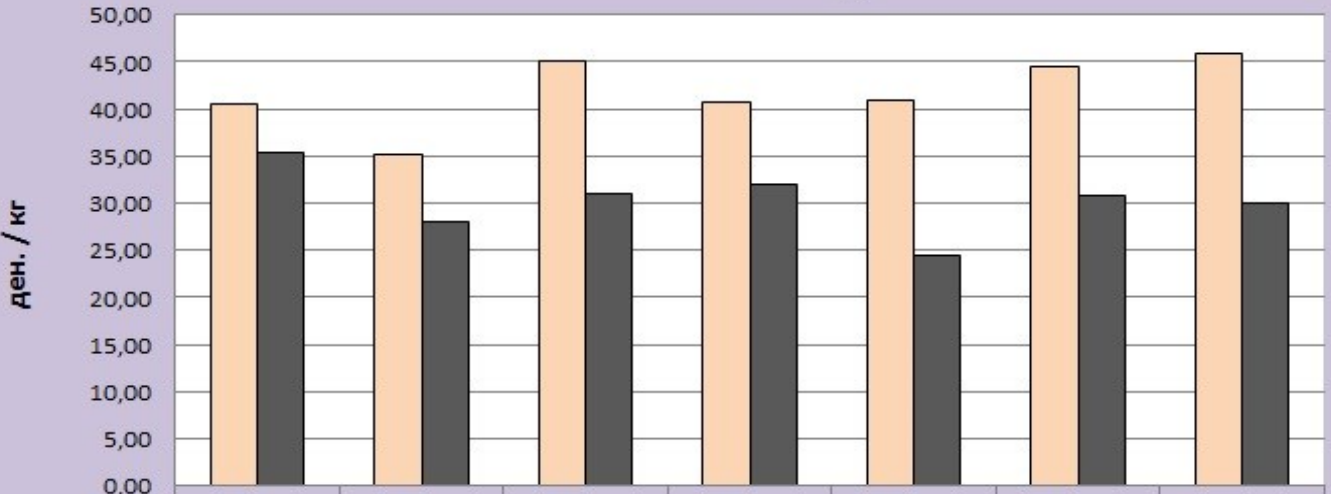

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Зелени пазари	40,50	35,20	45,00	40,68	40,86	44,40	45,92
Пазари на големо	35,30	28,00	31,00	31,90	24,54	30,88	29,95

Најзастапени цени на лубеница на зелените пазари и пазарите на големо 2012- 2018 година

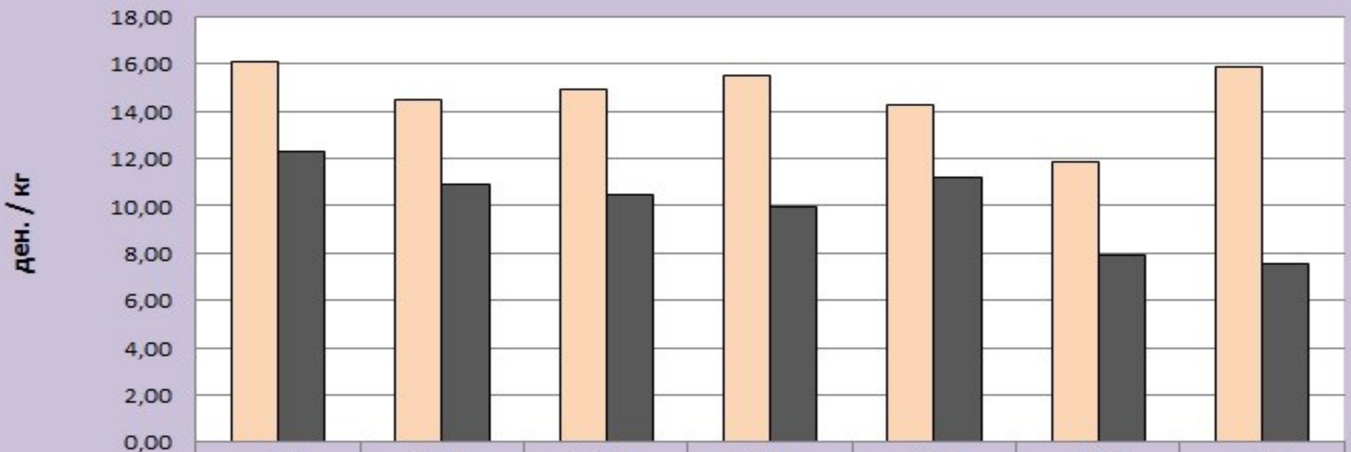

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Зелени пазари	16,10	14,50	14,90	15,50	14,29	11,84	15,87
Пазари на големо	12,30	10,90	10,50	9,96	11,19	7,88	7,57

Најзастапени цени на црно грозје на зелените пазари и пазарите на големо 2012- 2018 година

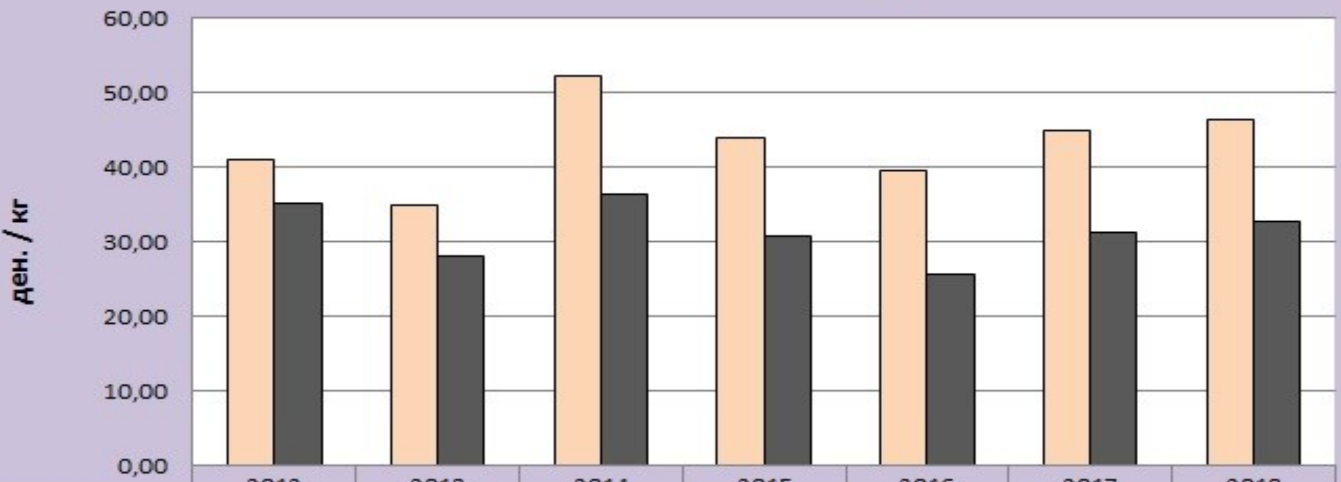

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Зелени пазари	41,00	34,80	52,00	43,90	39,45	44,81	46,38
Пазари на големо	35,00	28,00	36,40	30,69	25,64	31,20	32,75

Најзастапени цени на цреша на зелените пазари и пазарите на големо 2012- 2018 година

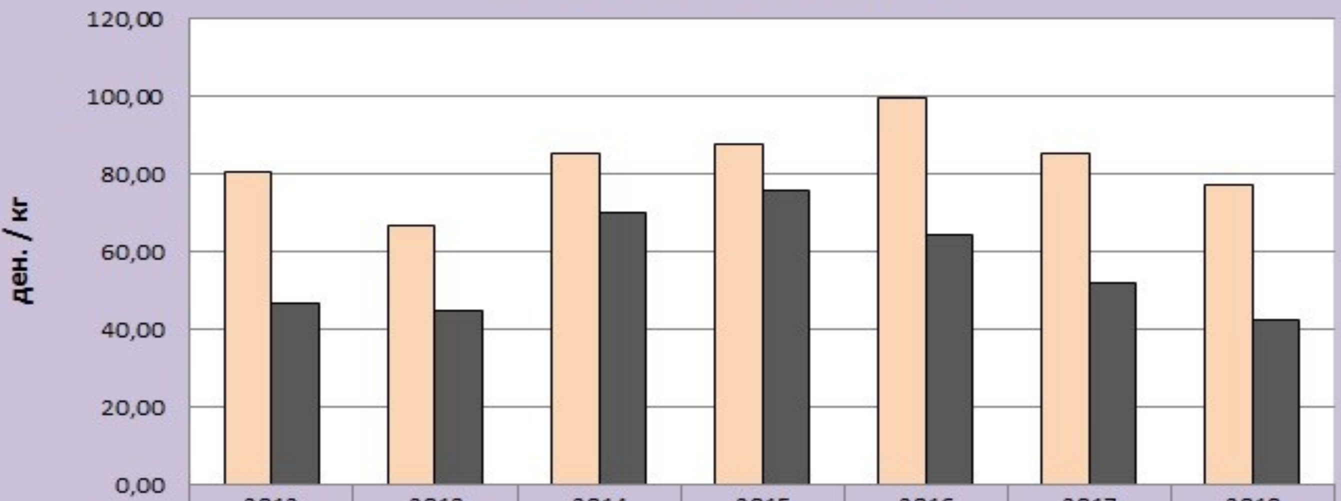

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Зелени пазари	80,30	66,80	85,00	87,70	99,30	84,92	77,24
Пазари на големо	46,70	45,00	70,00	75,56	64,17	51,92	42,55

Најзастапени цени на лешник на зелените пазари и пазарите на големо 2012- 2018 година

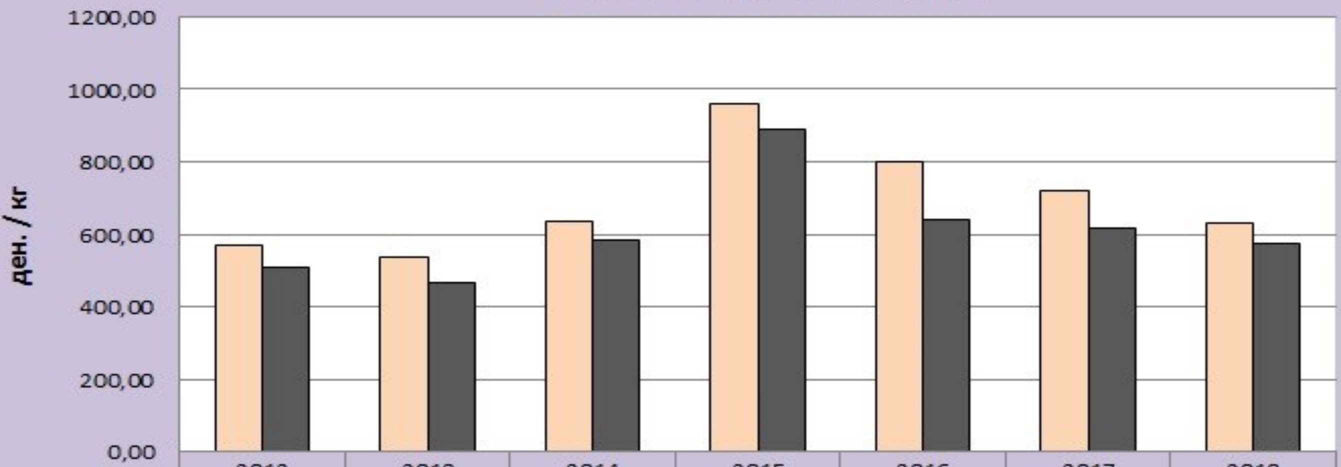

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Зелени пазари	571,30	535,60	637,30	961,06	800,40	720,34	629,91
Пазари на големо	509,30	468,20	586,00	888,50	640,00	617,88	572,36

Зеленчук - пазари на големо и мало

Пазарот на зеленчук (големо и мало), оваа година го одбележа ниската цена на оризот.

По написите во јавноста за GMO—ориз, кои со анализа се докажа дека се неточни, цената на Кочанскиот ориз драстично се намали. Поради слабата побарувачка, килограм ориз на големо во септември се нудеше по цена од 44 денари за килограм, што е најниска цена во изминативе 8 години. Во просек цената на големо во 2018 година се намали за 11%. Споредбено со минатата 2017 година пад на цената од скоро 13 % имаме и кај гравот. Увозот на грав (најчесто од Киргистан) влијаеше на пад на цената како на големо така и на пазарите на мало. Ниска цена на пазарите на големо имавме и кај доматите и краставиците, а забележително намалување на цената на пазарот на големо и на мало од 24% имавме кај лукот и кај карфиолот.

Извозот на кромид, особено при крајот на годината, доведе до недостиг на овој зеленчук на нашиот пазар. Цената на кромидот достигна рекорд во месец декември, каде на некои пазари се нудеше по цена од 60 денари за килограм. Во просек во 2018 година споредно со 2017, цената беше повисока за 21% на големо и 11% на пазарот на мало. Повисока цена споредбено со минатите години се бележи и кај морковот. Оваа година беше неповолна за производителите на морков, па слабиот принос ја подигна цената за скоро 24% на кванташките пазари, споредбено со минатата година. На зелените пазари цената беше повисока за 18% со тенденција за раст на цената и во првите месеци од 2019 година.

Производителите на црвената пиперка (ајварка), оваа 2018 година беа задоволни од цената на истата. Во просек од 16,2% повисока цена се нудеше на пазарите на големо , додека на пазарот на мало цената во просек достигна скоро 37 денари за килограм, што е пораст на цената за 20,5% споредбено со 2017 година.

Податоците од пазарите на мало (зелените пазари) се прибрани од : Бит пазар-Скопје, Зелено пазарче- Скопје, Буњаковец-Скопје, Чаир-Скопје, Зелен пазар-Охрид, Велес, Битола, Струмица, Штип, Пробиштип, Радовиш, Неготино, Гостивар, Прилеп, Куманово, Кавадарци, Струга, Кичево, Крива Паланка, Кратово, Тетово,Валандово и Свети Николе.

Податоците од пазарите на големо (кванташките пазари) се собираат од: Скопје и Струмица.

Податоците за продажната цена за нето килограм или парче зеленчук и овошје која ја плаќа потрошувачот на пазарите на мало и големо, се прибираат два пати неделно, пазарниот ден и третиот ден по пазарниот. Се прибираат податоци за минимална, максимална и најзастапена цена (најзастапена цена е онаа цена која најчесто се повторува кај одреден производ, на одреден пазар, без оглед на квалитетот на производот).

*Цените се изразуваат во денари за килограм изразени на две децимали.

*Стапката на пораст и опаѓање, како и просечните најзастапени цени од **пазарите на големо** за 2017 и 2018 година на позначајните видови зеленчук се дадени во **табела 4**.*

*Во **табелата 5** се претставени споредбените просечни цени на зеленчук за 2017 и 2018 година од **зелените пазари.***

* Просечни најзастапени цени на зеленчук од **пазарите на големо (кванташки пазари)** табела 4,

Вид на зеленчук	Просечна цена (2016 год.)	Просечна цена (2017 год.)	Просечна цена (2018 год.)	Стапка на пораст/ опаѓање во (%) 2017 / 18
Пиперки благи	58.95	64.15	63,37	**- 1,2 %**
Компири	14.06	16.38	15,22	**- 7,1 %**
Кромид	17.98	15.95	19,31	**+ 21,1 %**
Домати	43,22	47.92	43,39	**- 9,5 %**
Зелка	11.56	10.87	10,85	**- 0,2 %**
Краставици	41.27	48.78	42,44	**- 13,0 %**
Ориз	55.5	52.92	46,96	**- 11,3 %**
Црвени пиперки	22.65	26.19	30,43	**+ 16,2 %**
Моркови	20.8	23.94	29,58	**+ 23,6 %**
Грав	100.8	103.3	90,05	**- 12,8 %**
Леќа	70	/	56,40	**/**
Грашок	23.2	28	33,33	**+ 19,0 %**
Тиквички	/	46.64	35,15	**- 24,6 %**
Зелена салата—парче	5.7	11.14	9,82	**- 11,8 %**
Карфиол	44.6	46.85	35,85	**- 23,5 %**
Лук	170.3	187.36	141,23	**- 24,6 %**
Спанаќ	30.46	31.99	29,56	**- 7,6 %**
Тикви	13.92	16.1	13,75	**- 14,6 %**
Цвекло	15.7	17.29	15,14	**- 12,4 %**
Боранија	/	35,72	36,57	**+ 2,4 %**
Брокули	61.3	59.48	53,69	**- 9,7 %**
Пиперки лути	56.35	53.44	60,89	**+ 13,9 %**
Модар патлиџан	30.2	34.59	32,03	**- 7,4 %**
Пиперки Бабури	47.9	69.31	76,73	**+ 10,7 %**
Праз –парче	6.63	5.92	5,98	**+ 1,0 %**
Корнишони	24.32	29.79	22	**- 26,1 %**
Компири-млад	32.57	29.5	30,84	**+ 4,5 %**
Маслинки	190	171.08	182,29	**+ 6,6 %**

* Просечни најзастапени цени на зеленчук **од пазарите на мало (зелени пазари)** (табела 5,)

Вид на зеленчук	Просечна цена (2016 год.)	Просечна цена (2017 год.)	Просечна цена (2018 год.)	Стапка на пораст опаѓање (%) 17/18
Пиперки благи	78.05	80.29	82,44	**+2,7 %**
Компири	23.08	25.16	25,61	**+1,8 %**
Компири-млади	39.14	46.97	45,54	**-3,0 %**
Кромид	28.73	26.06	28,86	**+10,7 %**
Домати	58.94	60.61	60,96	**+0,6 %**
Зелка	21.07	20.73	22,12	**+6,7 %**
Краставици	55.3	60.7	58,35	**-3,9 %**
Ориз	71.53	64.68	64,38	**-0,5 %**
Црвени пиперки	30.34	30.67	36,97	**+20,5 %**
Моркови	36.14	36.71	43,46	**+18,4 %**
Грав	132.8	141.29	136,19	**-3,6 %**
Леќа	98	103.15	97,09	**-5,9 %**
Грашок	40.9	46.81	44,85	**-4,2 %**
Боранија	62.6	63.47	61,22	**-3,5 %**
Зелена салата-парче	18	19.91	21,32	**+7,1 %**
Карфиол	85.8	79.19	70	**-11,6 %**
Лук	196.8	201.77	160,03	**-20,7 %**
Спанаќ	49.1	53.22	59,63	**+12,0 %**
Тикви	19	19.3	21,88	**+13,4 %**
Цвекло	32.8	32.46	35	**+7,8 %**
Зелка—црвена	28.5	32.32	30,87	**-4,5 %**
Брокули	111.4	102.05	96,03	**-5,9 %**
Тивички	66.49	73.65	63,83	**-13,3 %**
Корнишони	40.06	34.74	35,39	**+1,9 %**
Феферони	36.4	43.35	42,76	**-1,4 %**
Модар патлиџан	83.35	43.03	68,75	**+59,8 %**
Пашканат	106	100.62	108,17	**+7,5 %**
Кикирики -зрно	151.2	150.52	144,82	**-3,8 %**
Праз—парче	10.08	9.73	9,34	**-4,0 %**
Маслинки	214.6	186.51	193,23	**+3,6 %**
Целер	95.5	101.99	82,54	**-19,1 %**
Зелка -пролетна	31,36	34,03	34,04	**0 %**

* Во графиконите се дадени цените од пазарите на **мало и големо** за 2018 година- по месеци

Најзастапени цени на домати на зелените пазари и пазарите на големо во 2018 година

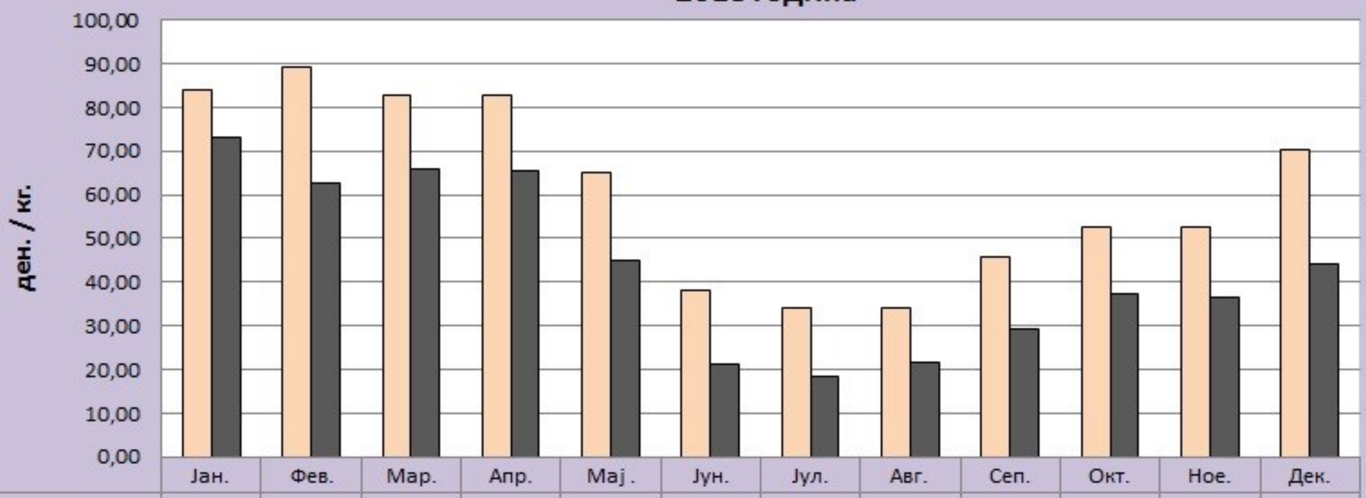

	Јан.	Фев.	Мар.	Апр.	Мај .	Јун.	Јул.	Авг.	Сеп.	Окт.	Ное.	Дек.
Зелени пазари	83,91	89,19	82,62	82,75	65,00	38,18	34,08	34,29	45,89	52,43	52,78	70,43
Пазари на големо	73,13	62,75	65,84	65,63	44,92	21,34	18,33	21,44	29,17	37,50	36,45	44,17

Најзастапени цени на благи пиперки на зелените пазари и пазарите на големо во 2018 година

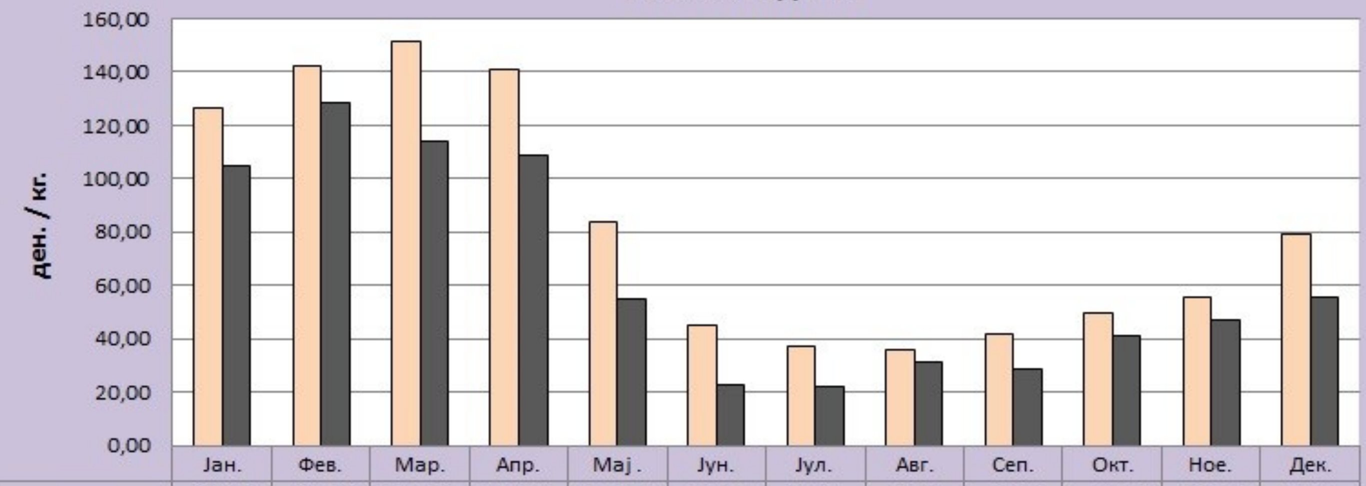

	Јан.	Фев.	Мар.	Апр.	Мај .	Јун.	Јул.	Авг.	Сеп.	Окт.	Ное.	Дек.
Зелени пазари	126,43	141,92	151,67	141,11	83,65	45,23	37,09	35,63	42,00	49,71	55,48	79,39
Пазари на големо	105,00	128,75	113,96	108,75	55,25	23,00	22,14	31,11	29,00	41,00	46,82	55,71

Најзастапени цени на компири на зелените пазари и пазарите на големо во 2018 година

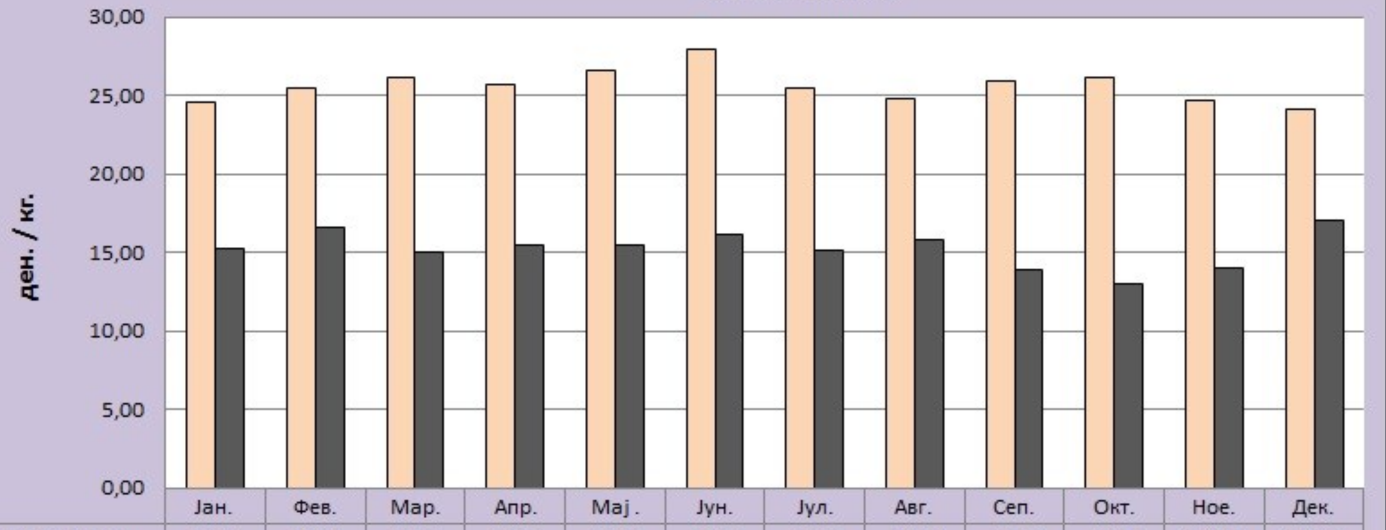

	Јан.	Фев.	Мар.	Апр.	Мај .	Јун.	Јул.	Авг.	Сеп.	Окт.	Ное.	Дек.
Зелени пазари	24,51	25,48	26,12	25,64	26,56	27,92	25,51	24,77	25,87	26,11	24,70	24,13
Пазари на големо	15,25	16,63	15,00	15,50	15,42	16,09	15,10	15,75	13,86	13,00	14,00	17,00

Најзастапени цени на црвени пиперки (капија) на зелените пазари и пазарите на големо во 2018 година

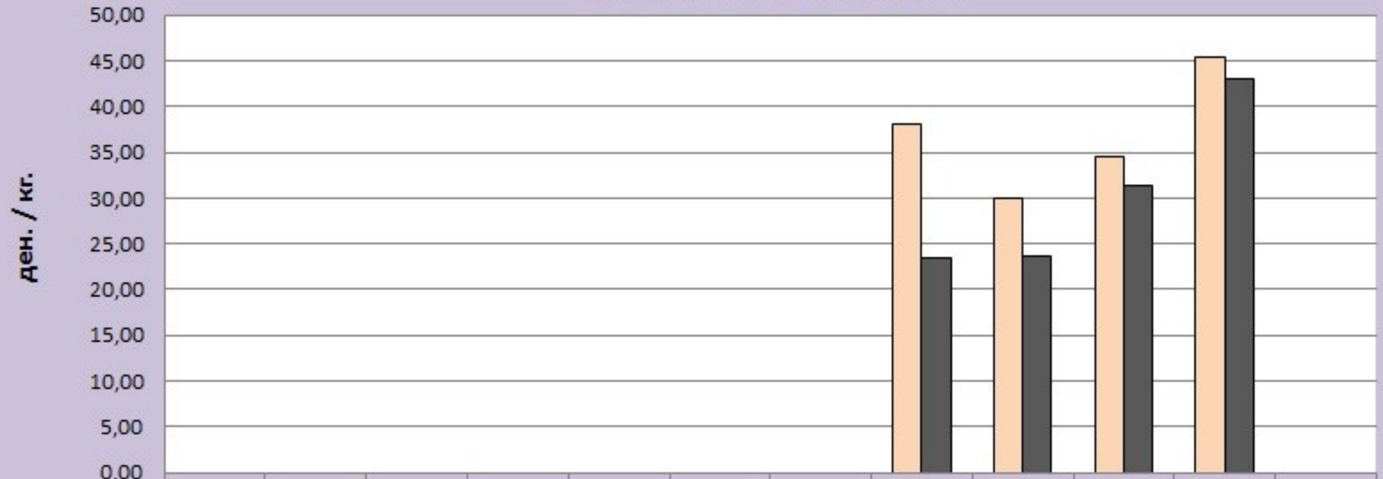

	Јан.	Фев.	Мар.	Апр.	Мај .	Јун.	Јул.	Авг.	Сеп.	Окт.	Ное.	Дек.
Зелени пазари								38,08	29,95	34,54	45,32	
Пазари на големо								23,50	23,67	31,43	43,13	

Најзастапени цени на кромид на зелените пазари и пазарите на големо во 2018 година

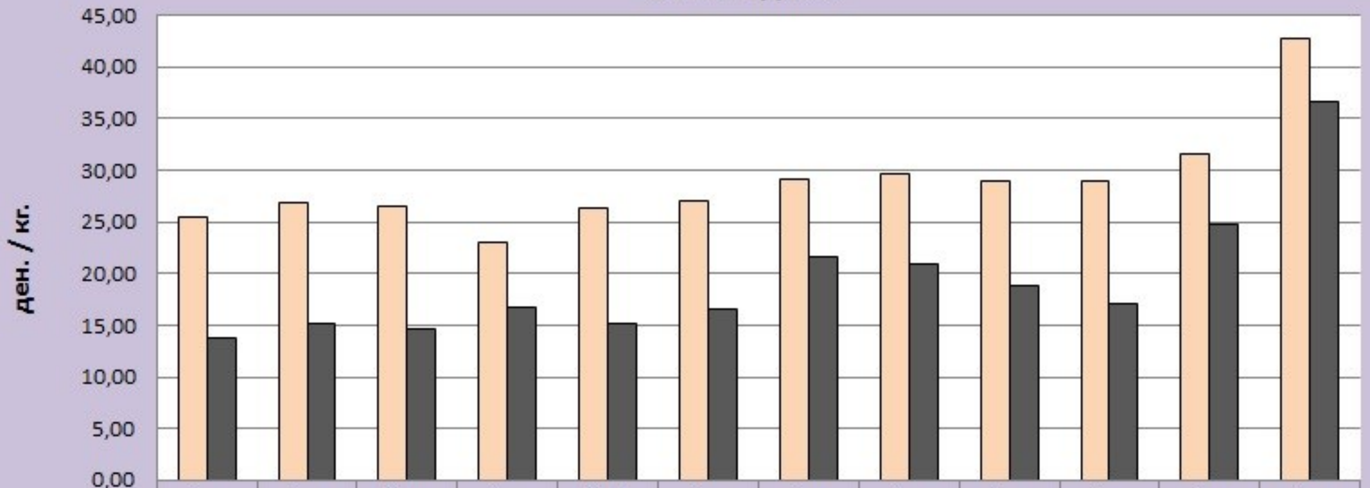

	Јан.	Фев.	Мар.	Апр.	Мај .	Јун.	Јул.	Авг.	Сеп.	Окт.	Ное.	Дек.
Зелени пазари	25,50	26,79	26,44	23,07	26,40	27,03	29,10	29,72	29,01	28,92	31,54	42,82
Пазари на големо	13,75	15,13	14,59	16,75	15,13	16,50	21,67	20,90	18,86	17,00	24,80	36,67

Најзастапени цени на (парче) праз на зелените пазари и пазарите на големо во 2018 година

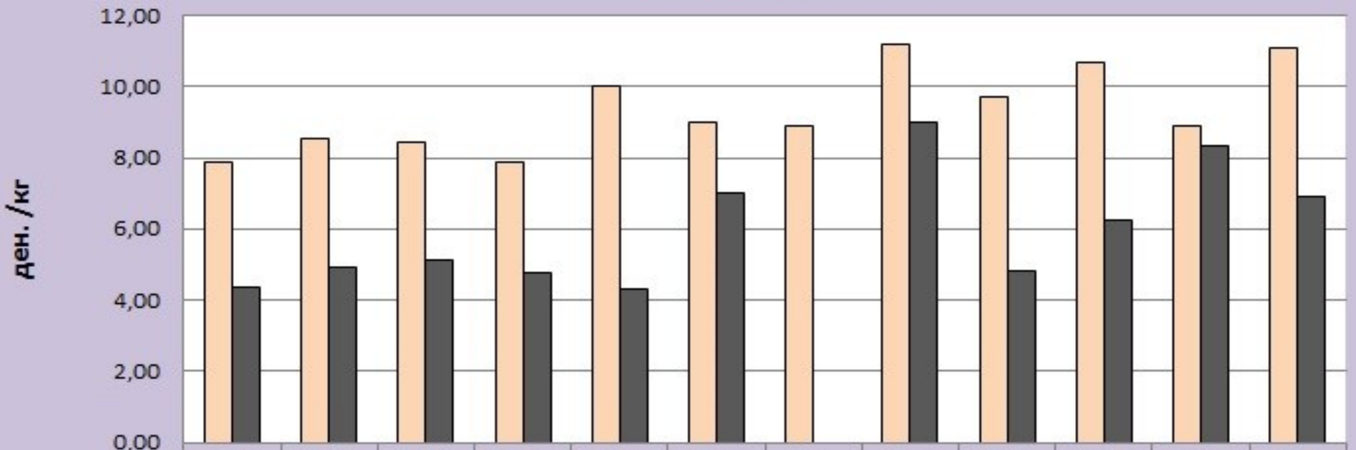

	Јан.	Фев.	Мар.	Апр.	Мај .	Јун.	Јул.	Авг.	Сеп.	Окт.	Ное.	Дек.
Зелени пазари	7,88	8,53	8,42	7,85	10,00	9,00	8,88	11,18	9,68	10,65	8,90	11,08
Пазари на големо	4,34	4,92	5,13	4,75	4,33	7,00		9,00	4,84	6,25	8,33	6,90

Најзастапени цени на цвекло на зелените и пазарите на големо во 2018 година

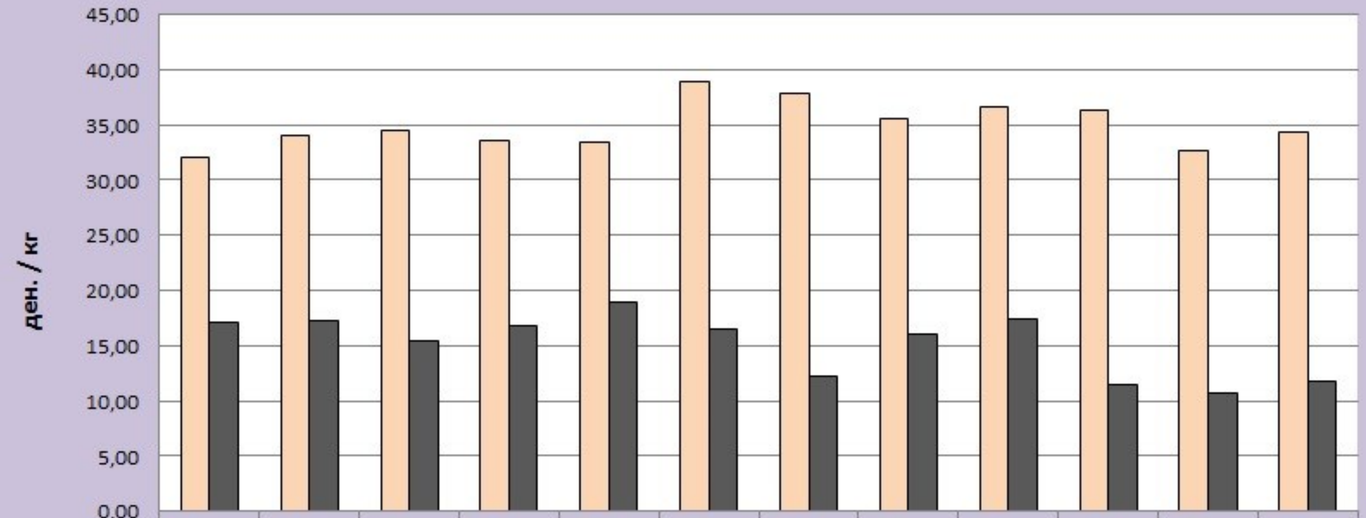

	Јан.	Фев.	Мар.	Апр.	Мај .	Јун.	Јул.	Авг.	Сеп.	Окт.	Ное.	Дек.
Зелени пазари	32,00	33,99	34,50	33,57	33,48	38,89	37,84	35,58	36,60	36,33	32,69	34,39
Пазари на големо	17,13	17,25	15,50	16,75	18,92	16,50	12,17	16,00	17,43	11,43	10,78	11,80

Најзастапени цени на краставици на зелените пазари и пазарите на големо во 2018 година

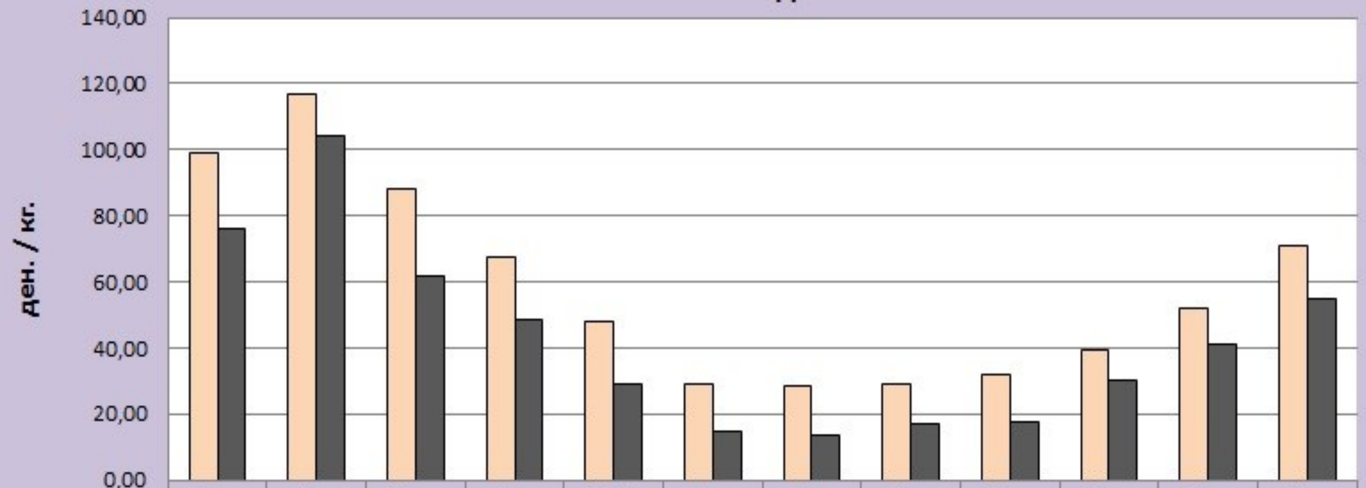

	Јан.	Фев.	Мар.	Апр.	Мај .	Јун.	Јул.	Авг.	Сеп.	Окт.	Ное.	Дек.
Зелени пазари	99,05	116,79	87,98	67,66	48,00	28,82	28,41	29,15	31,96	39,46	52,22	70,67
Пазари на големо	76,25	104,38	61,50	48,38	29,17	14,84	13,83	16,88	17,86	30,00	41,14	55,00

Најзастапени цени на карфиол на зелените и пазарите на големо во 2018 година

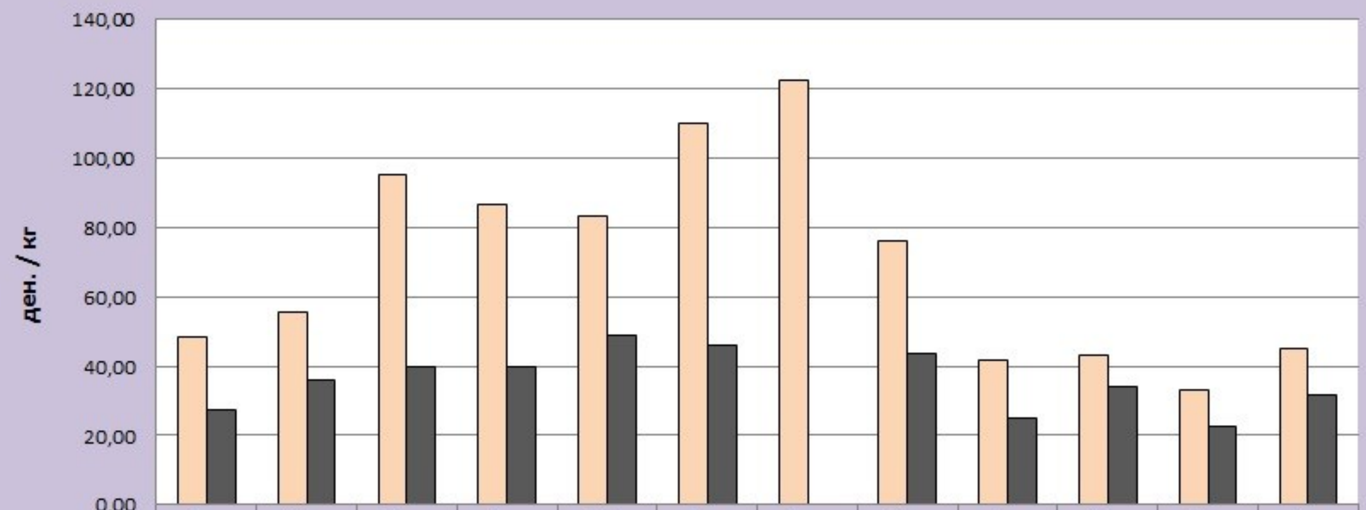

	Јан.	Фев.	Мар.	Апр.	Мај .	Јун.	Јул.	Авг.	Сеп.	Окт.	Ное.	Дек.
Зелени пазари	48,13	55,67	95,00	86,67	83,33	110,00	122,50	76,00	41,44	43,10	33,11	45,00
Пазари на големо	27,50	35,84	40,00	39,75	48,75	45,84		43,57	25,00	34,00	22,63	31,43

Најзастапени цени на морков на зелените и пазарите на големо 2018 година

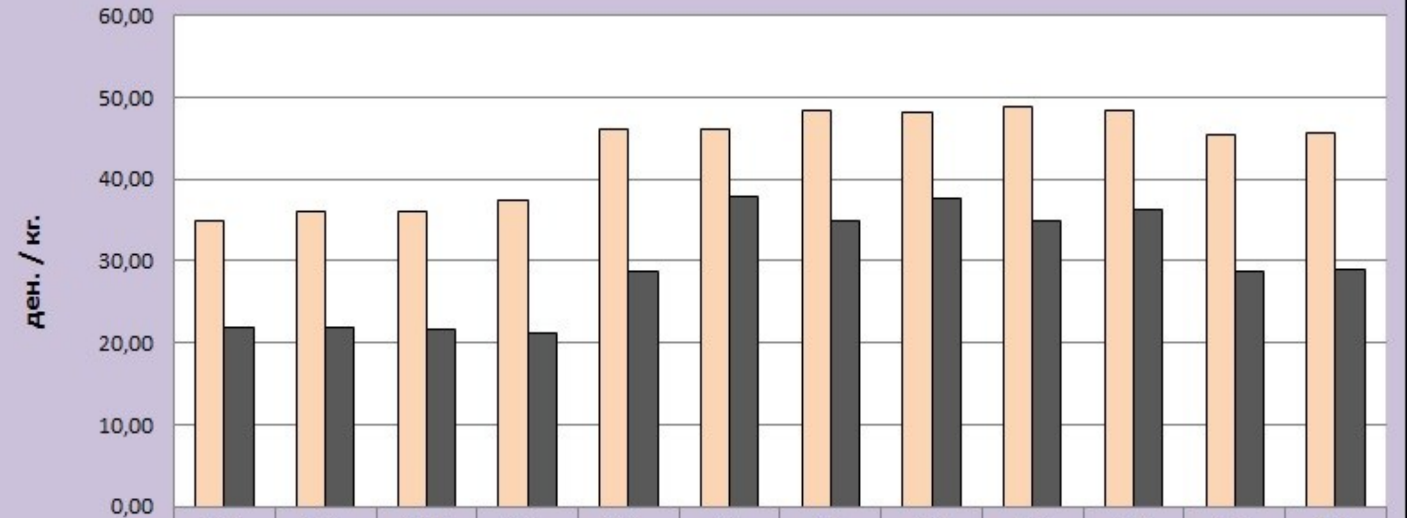

	Јан.	Фев.	Мар.	Апр.	Мај .	Јун.	Јул.	Авг.	Сеп.	Окт.	Ное.	Дек.
Зелени пазари	35,01	36,04	36,00	37,50	46,10	46,08	48,42	48,09	48,93	48,36	45,37	45,58
Пазари на големо	21,88	21,88	21,75	21,10	28,84	37,92	35,00	37,56	35,00	36,25	28,80	29,00

Најзастапени цени на ориз на зелените и пазарите на големо во 2018 година

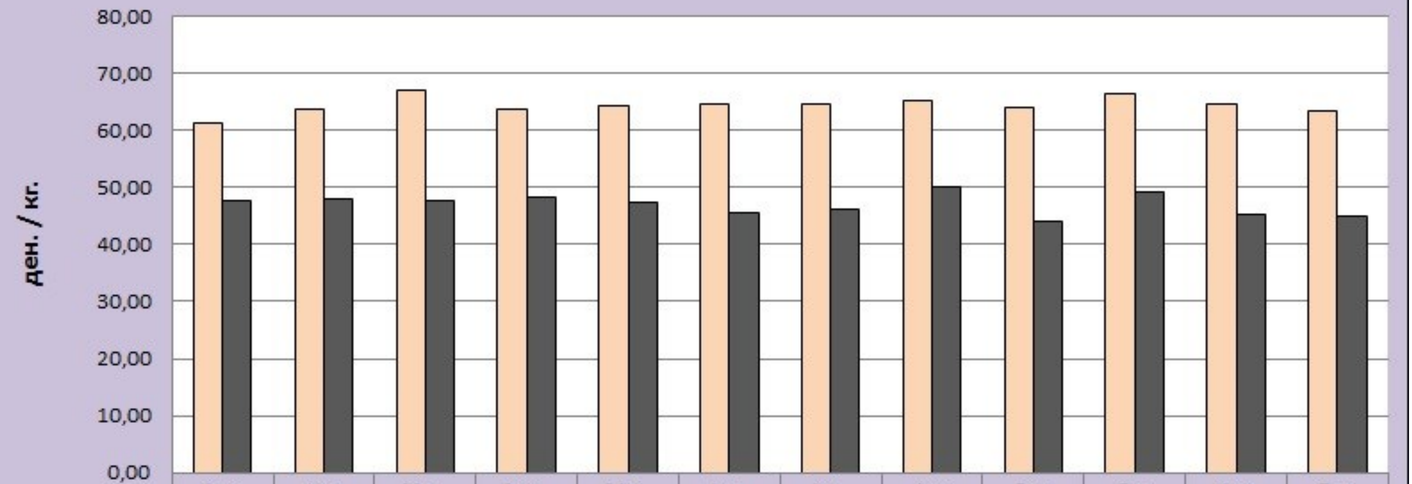

	Јан.	Фев.	Мар.	Апр..	Мај .	Јун.	Јул.	Авг.	Сеп.	Окт.	Ное.	Дек.
Зелени пазари	61,33	63,52	67,08	63,61	64,20	64,45	64,46	65,31	64,03	66,52	64,68	63,33
Пазари на големо	47,75	47,88	47,59	48,13	47,29	45,42	46,00	50,00	44,00	49,29	45,17	45,00

Најзастапени цени на зелка на зелените и пазарите на големо во 2018 година

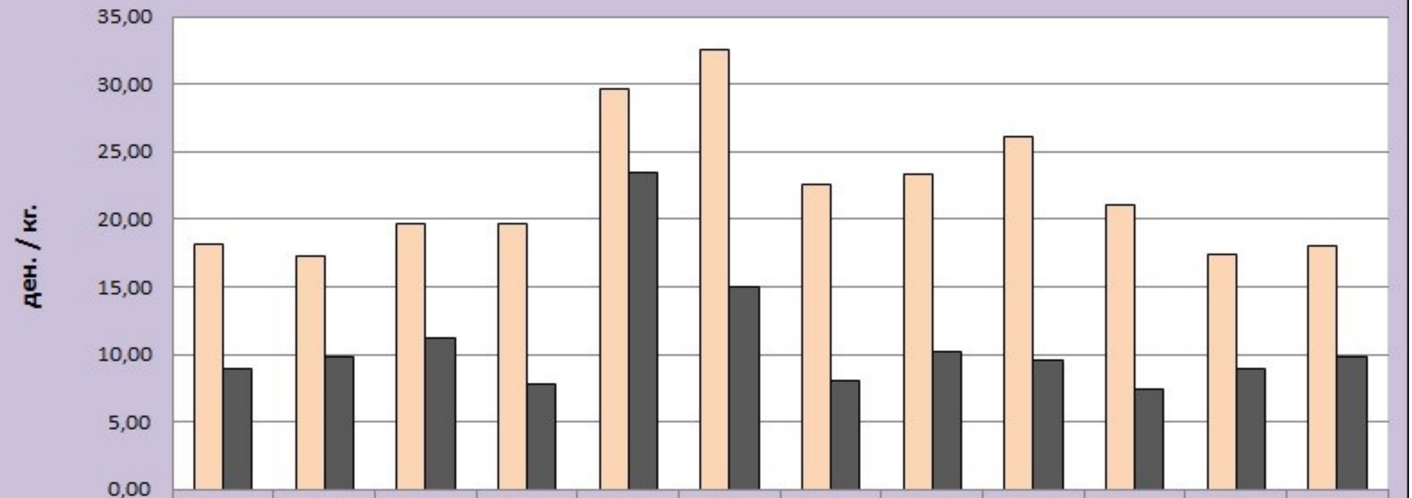

	Јан.	Фев.	Мар.	Апр.	Мај .	Јун.	Јул.	Авг.	Сеп.	Окт.	Ное.	Дек.
Зелени пазари	18,17	17,31	19,65	19,71	29,64	32,57	22,57	23,33	26,08	21,00	17,35	18,02
Пазари на големо	8,92	9,88	11,25	7,84	23,50	15,00	8,00	10,17	9,57	7,38	8,90	9,83

Најзастапени цени на грав на зелените и пазарите на големо во 2018 година

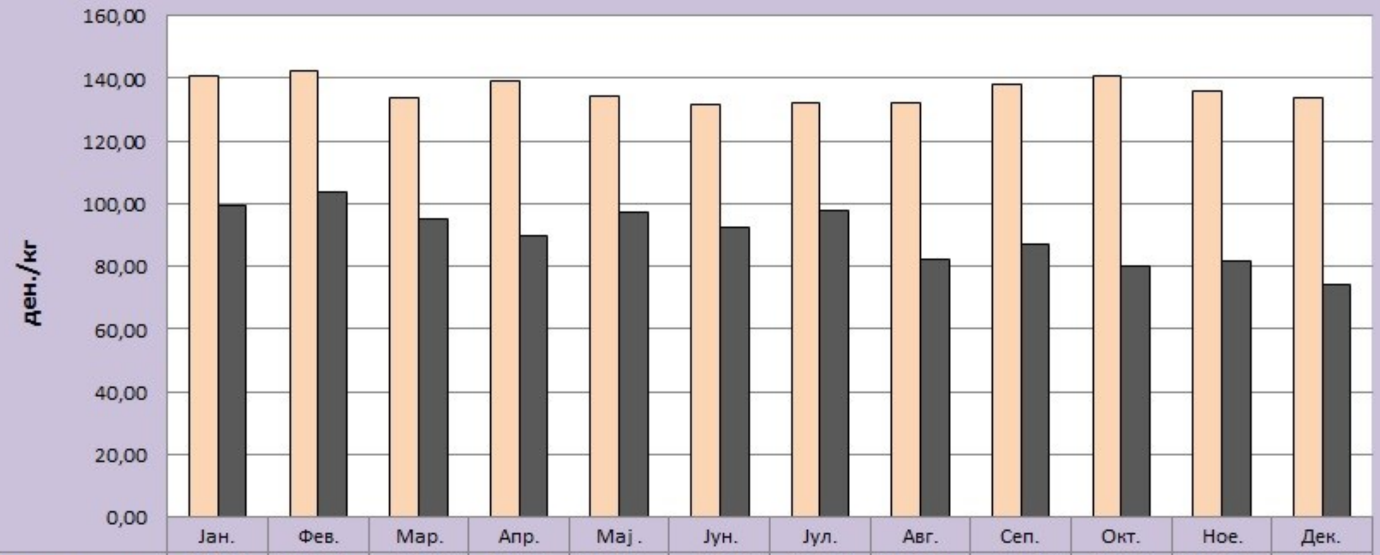

	Јан.	Фев.	Мар.	Апр.	Мај .	Јун.	Јул.	Авг.	Сеп.	Окт.	Ное.	Дек.
Зелени пазари	140,71	142,11	133,51	138,96	134,42	131,42	132,03	132,10	138,27	140,80	136,16	133,79
Пазари на големо	99,38	103,75	95,21	89,63	97,50	92,50	98,00	82,00	87,00	80,00	81,67	74,00

Најзастапени цени на спанаќ на зелените и пазарите на големо во 2018 година

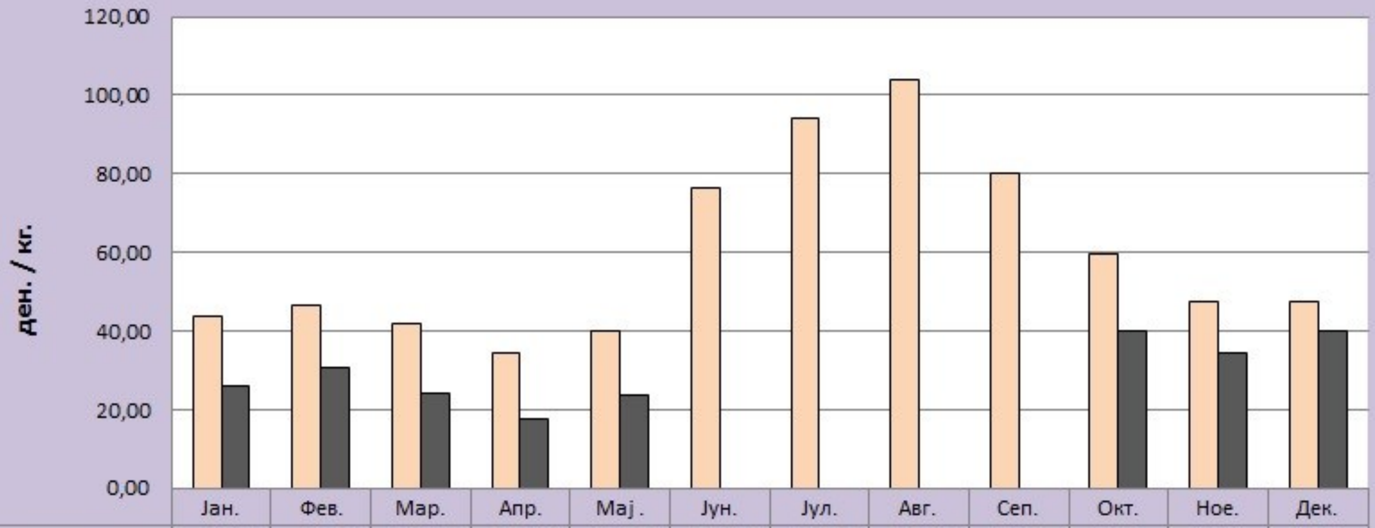

	Јан.	Фев.	Мар.	Апр.	Мај .	Јун.	Јул.	Авг.	Сеп.	Окт.	Ное.	Дек.
Зелени пазари	43,85	46,37	41,75	34,44	39,84	76,25	94,29	104,00	80,34	59,55	47,41	47,50
Пазари на големо	26,25	30,63	24,25	17,50	23,50					40,00	34,38	40,00

Најзастапени цени на лук на зелените и пазарите на големо во 2018 година

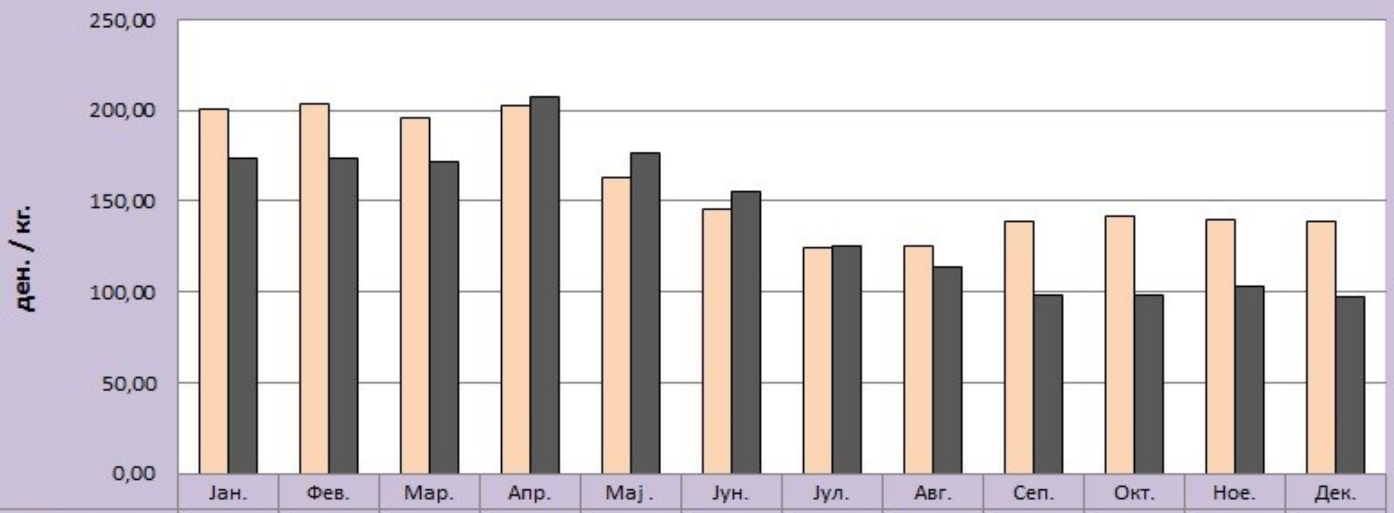

	Јан.	Фев.	Мар.	Апр.	Мај .	Јун.	Јул.	Авг.	Сеп.	Окт.	Ное.	Дек.
Зелени пазари	201,11	203,33	195,80	202,50	162,92	145,85	124,13	124,86	139,22	142,17	139,52	138,96
Пазари на големо	173,75	173,75	172,09	207,50	176,25	155,00	125,00	114,00	98,33	98,75	102,86	97,50

Графички приказ на најзастапени цени на мало и големо 2012-2018 год.-одредени видови на зеленчук

Најзастапени цени на домат на зелените пазари и пазарите на големо 2012-2018 година

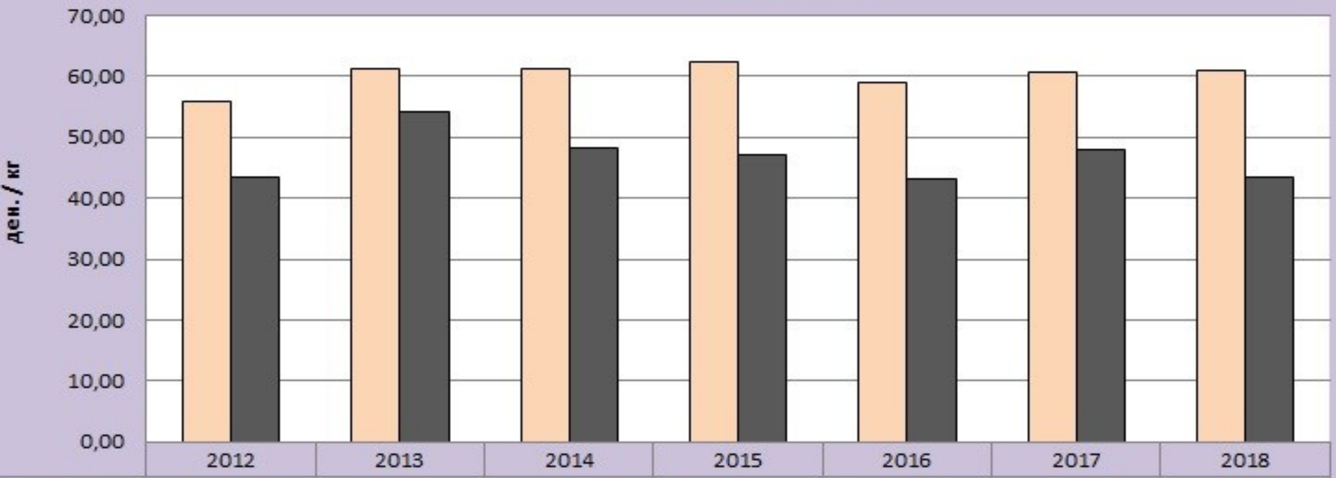

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Зелени пазари	55,80	61,30	61,20	62,40	58,90	60,60	60,96
Пазари на големо	43,50	54,20	48,20	47,00	43,22	47,90	43,40

Најзастапени цени на пипер на зелените пазари и пазарите на големо 2012-2018 година

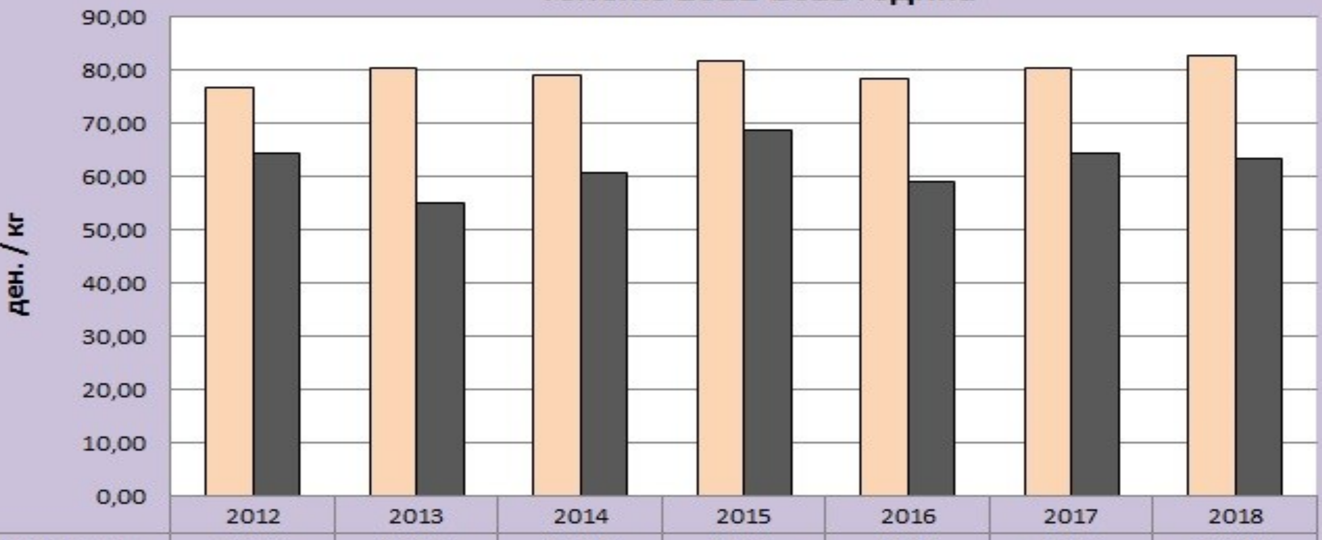

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Зелени пазари	76,60	80,30	78,80	81,65	78,05	80,29	82,44
Пазари на големо	64,40	54,90	60,60	68,68	58,95	64,15	63,37

Најзастапени цени на црвен пипер - (капија) на зелените пазари и пазарите на големо 2012-2018 година

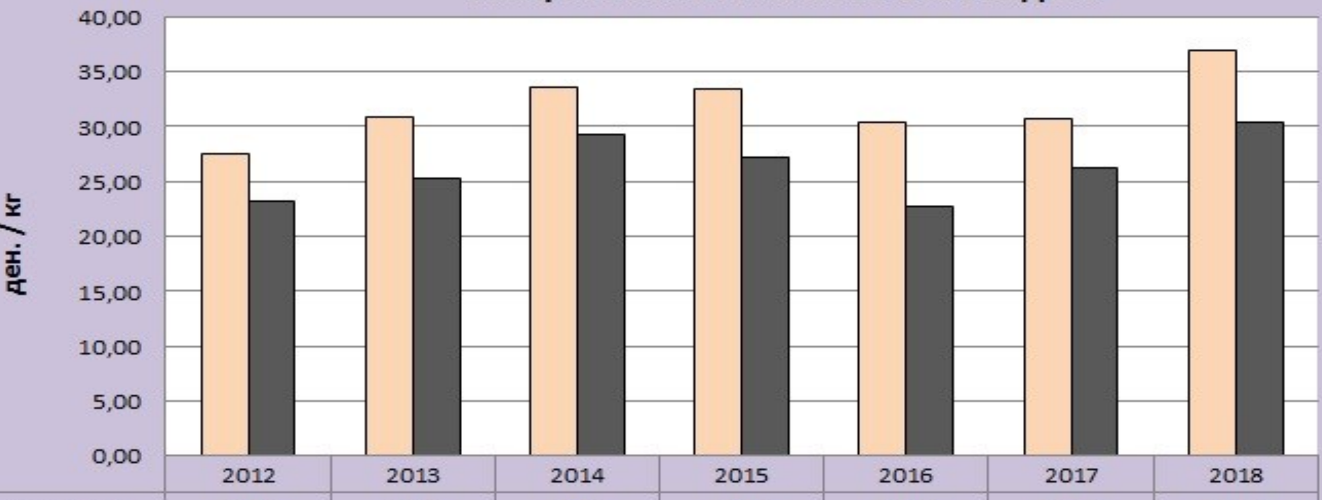

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Зелени пазари	27,50	30,80	33,60	33,39	30,34	30,67	36,97
Пазари на големо	23,20	25,30	29,30	27,15	22,65	26,19	30,43

Најзастапени цени на зелка на зелените пазари и пазарите на големо 2012-2018 година

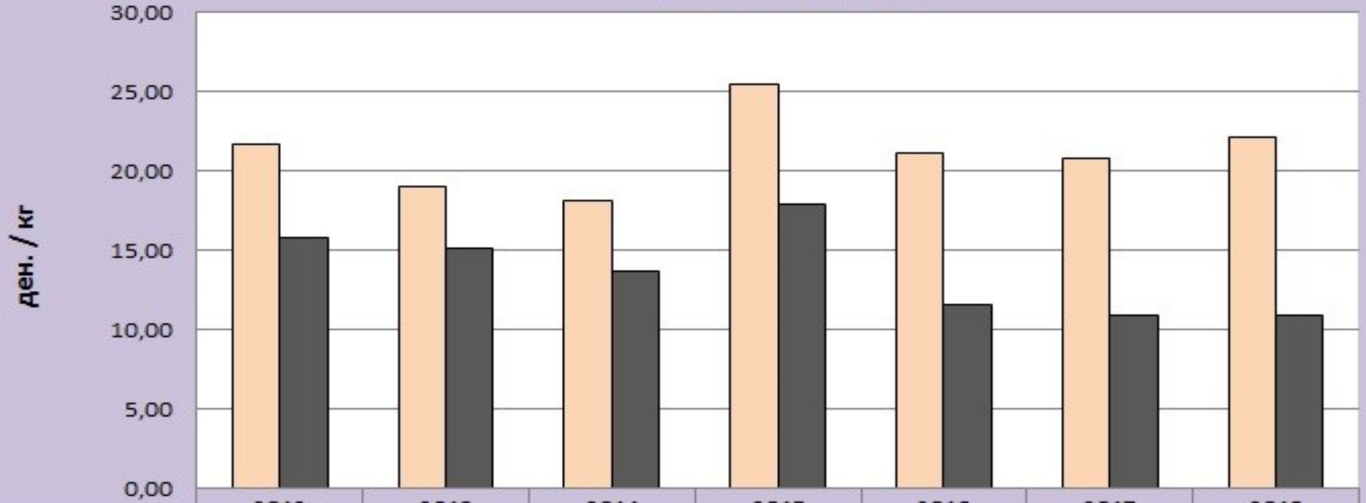

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Зелени пазари	21,60	19,00	18,10	25,44	21,07	20,73	22,12
Пазари на големо	15,80	15,10	13,70	17,90	11,56	10,87	10,85

Најзастапени цени на компир на зелените пазари и пазарите на големо 2012-2018 година

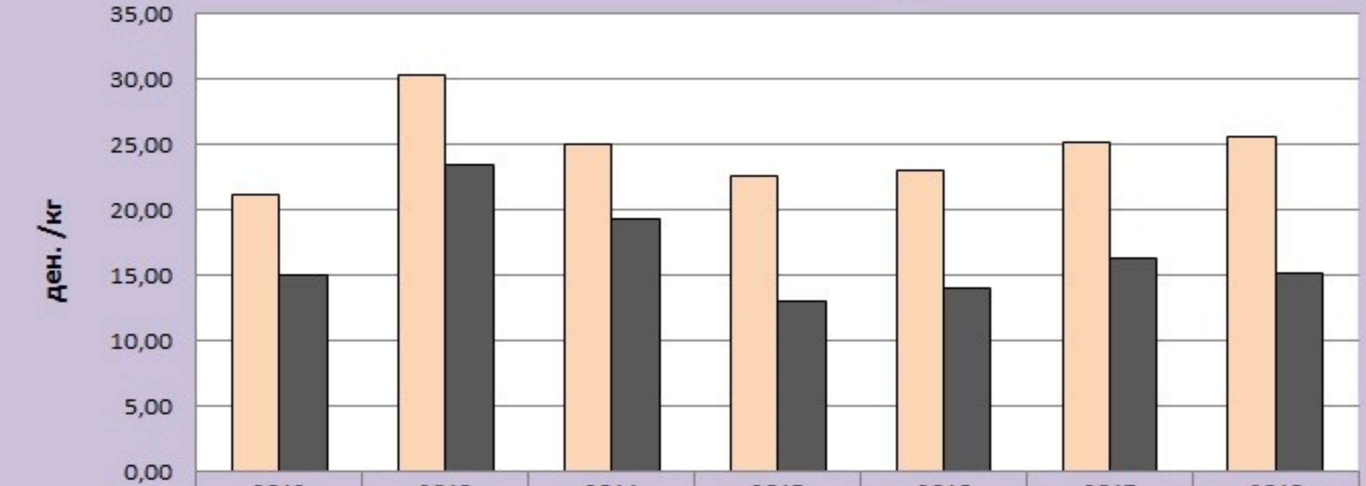

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Зелени пазари	21,20	30,30	25,00	22,61	23,08	25,16	25,61
Пазари на големо	15,00	23,40	19,30	13,08	14,06	16,38	15,22

Најзастапени цени на ориз на зелените пазари и пазарите на големо 2012-2018 година

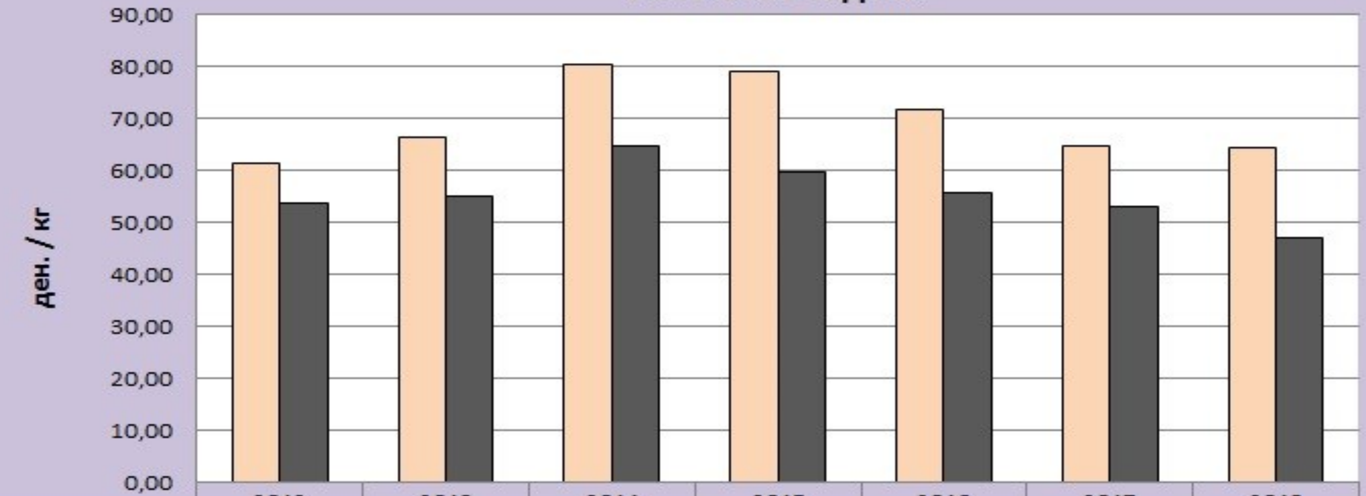

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Зелени пазари	61,30	66,10	80,20	78,76	71,53	64,68	64,38
Пазари на големо	53,60	55,00	64,70	59,55	55,50	52,92	46,96

Најзастапени цени на краставица на зелените пазари и пазарите на големо 2012-2018 година

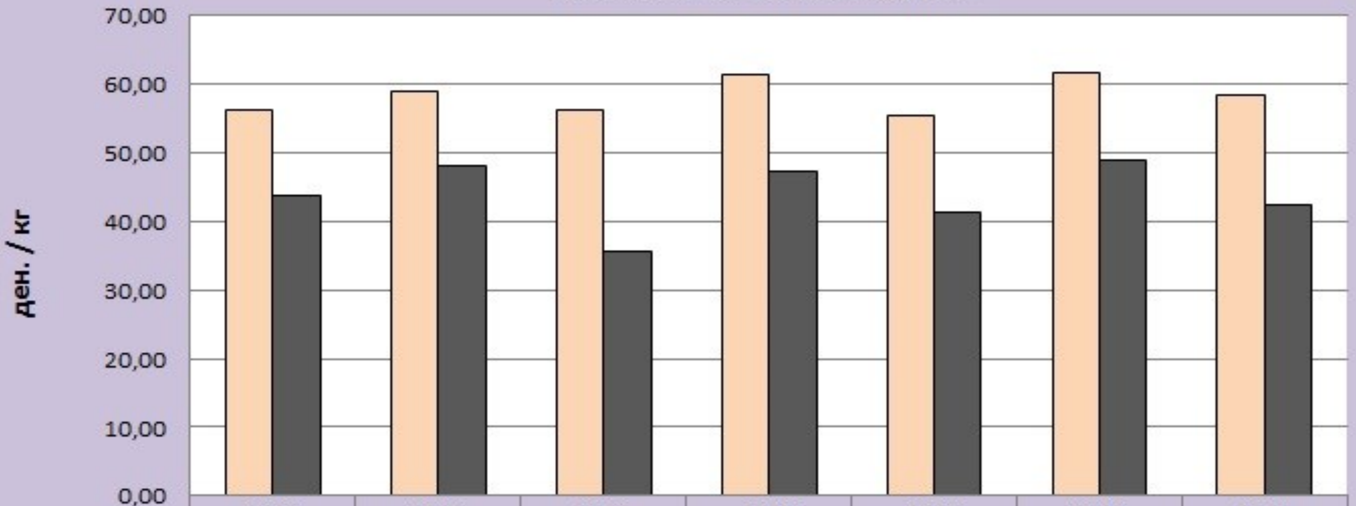

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Зелени пазари	56,10	59,00	56,20	61,47	55,30	61,70	58,35
Пазари на големо	43,70	48,20	35,50	47,21	41,27	48,78	42,44

Најзастапени цени на кромид на зелените пазари и пазарите на големо 2012-2018 година

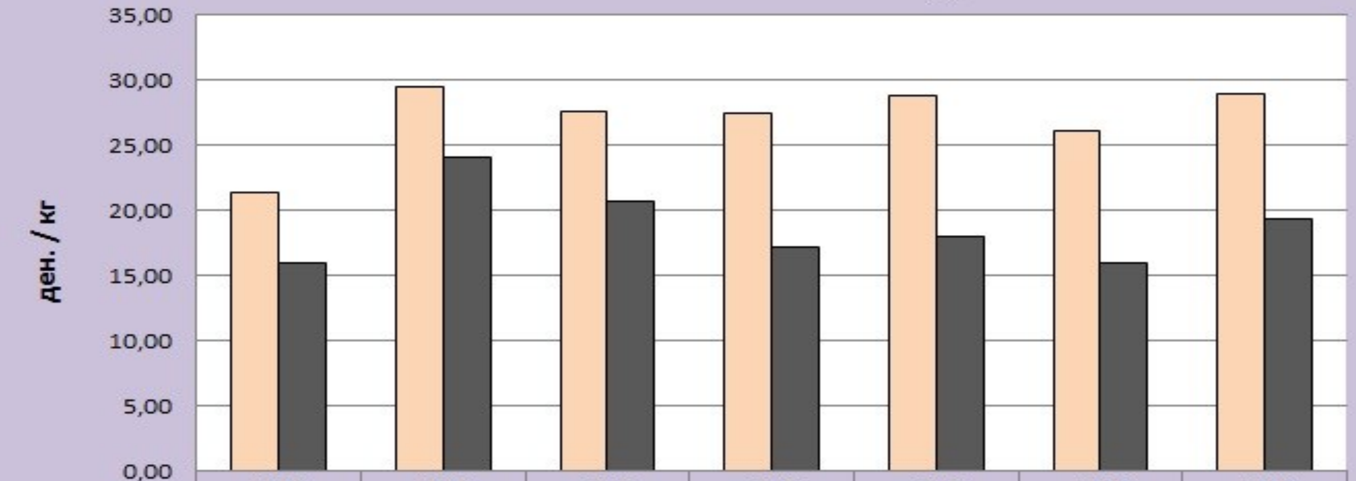

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Зелени пазари	21,40	29,50	27,50	27,46	28,73	26,06	28,86
Пазари на големо	16,00	24,10	20,70	17,15	17,98	15,95	19,31

Најзастапени цени на грав на зелените пазари и пазарите на големо 2012-2018 година

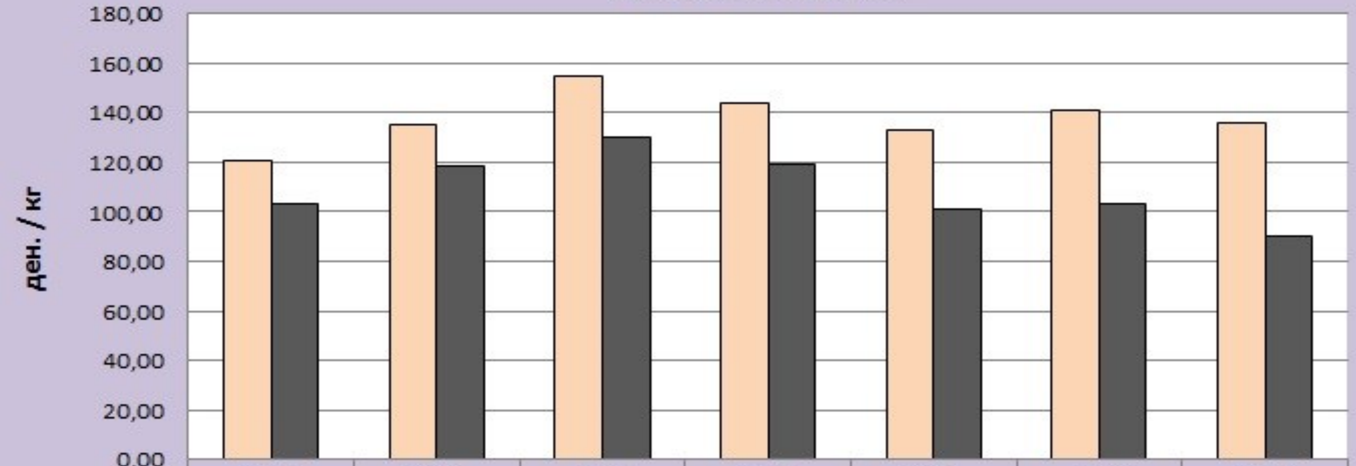

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Зелени пазари	120,40	135,10	154,80	143,69	132,80	141,29	136,19
Пазари на големо	103,60	118,70	129,80	119,27	100,80	103,30	90,05

Добиточни пазари и кабаста добиточна храна

Пазарот на говеда во 2018 година се карактеризира со намалена понуда на квалитетни говеда и слабата продажба на скоро сите категории. Кај поголемиот број добиточни пазари, имаме покачување на цената скоро кај сите категории говеда.Оваа година ја одбележа исто така скапата, релативно неквалитетна а во одредени периоди и недостаток на кабаста храна. Високите транспортни трошоци го направија непрофитабилно одгледувањето на добитокот. Лошите услови за одгледување на добитокот доведува до намалување на квалитетот на млекото, кое условува и пониска продажна цена и истото доведува до намален интерес за одгледување на молзни крави.

Пазарната состојба во овчарството е подобрена во продажбата на овни, додека кај другите категории цената е зголемена незначително.Исто така квалитетот на овците скоро кај сите категории е на незадоволително ниво и се продаваа без зоотехнички податоци односно Педигре- Родовница на потекло и расова припадоност, со мали исклучоци за добиток од увоз.

Во свињарството кај сите категории на свињи имаме раст на цената освен кај тешките гоеници над 120 килограми каде има намалување на цената.

Податоците од добиточните пазари за продажната цена за килограм жива на сите видови и категории добиток се прибираат и внесуваат во системот еднаш неделно и тоа на пазарниот ден за определениот регион.

Во системот во електронска форма се објавуваат месечни извештаи (табеларни прегледи), додека секој корисник на податоците од ЗПИС може да генерира извештај за одреден период- спрема своите потреби.

Се прибираат податоци за минимална, максимална и најзастапена цена (најзастапена (просечна) цена е онаа цена, која најчесто се повторува кај одреден производ на одреден пазар, без оглед на квалитетот на производот).

Што се однесува пак на делот на добиточната храна, просечната најзастапена цена на **кабастата добиточна храна** на добиточните пазари за 2018 година изнесуваше:

Сено од луцерка се продаваше во просек по **10,91** денар за килограм,

Ливадско сено за **7,42** денари за килограм , додека цената на килограм **слама** достигна **4,5** денари.

Во **табелата 6 е прикажан споредбен приказ на движењето на просечните цени по килограм жива мера во 2017 / 2018 година, како и стапката на пораст и опаѓање на цените за одредени видови и категории на добиток.изразени во проценти*

**Цените се изразуваат во денари за килограм изразени на две децимали.*

Вид на добиток	Просечна цена (2016 год.)	Просечна цена (2017 год.)	Просечна цена (2018 год.)	Стапка на пораст / опаѓање во (%) 2017 / 2018
Молзни крави	158.54	168.32	182.96	**+8,7 %**
Јуниња	129.8	116	122.88	**+5,9 %**
Бикови до 18 месеци	126.4	111.88	119.29	**+6,6 %**
Бикови над 18 месеци	117.9	105	108.75	**+3,6 %**
Крави –Буша	92.9	91.88	96	**+4,5 %**
Теле 1—6 месеци	167.42	159.5	172.28	**+8,0 %**
Излачени Говеда	72.27	63.94	64.22	**+0,4 %**
Теле 2 - 6 месеци—Симентал	190	155	171.67	**+10,8 %**
Коњи	230	142.14	/	**/**
Молзни кози	155	138.33	116.88	**-15,5 %**
Јариња до 20 кг.	127.5	120.83	125.83	**+4,1 %**
Кокошки-јарки	280	323.33	312.5	**-3,3 %**
Пилиња-еднодневни	45	46.67	40	**-14,3 %**
Молзни овци	167.1	147.45	162	**+9,9 %**
Овни	261.25	126.25	182.71	**+44,7 %**
Јагниња до 18 кг.	161.5	141.25	145.45	**+3,0 %**
Јагниња над 18 кг.	152.5	132.41	136.17	**+2,8 %**
Шилежиња	140	136.67	/	**/**
Гоеници од 80-120 кг.	85.8	102.81	104.5	**+1,6 %**
Гоеници над 120 кг.	73.3	78.34	67.83	**-13,4 %**
Прасиња до 20 кг.	131.25	151.36	156.06	**+3,1 %**
Прасиња над 20 кг.	100	136.67	140.9	**+3,1 %**
Излачени кози	86.7	57.33	45	**-21,5 %**
Излачени овци	83.3	63.61	59.85	**-5,9 %**

* Во графиконите се дадени цените за 2018 год. за одредени видови добиток - по месеци

Најзастапени просечни цени на категории говеда на добиточните пазарите во 2018 година

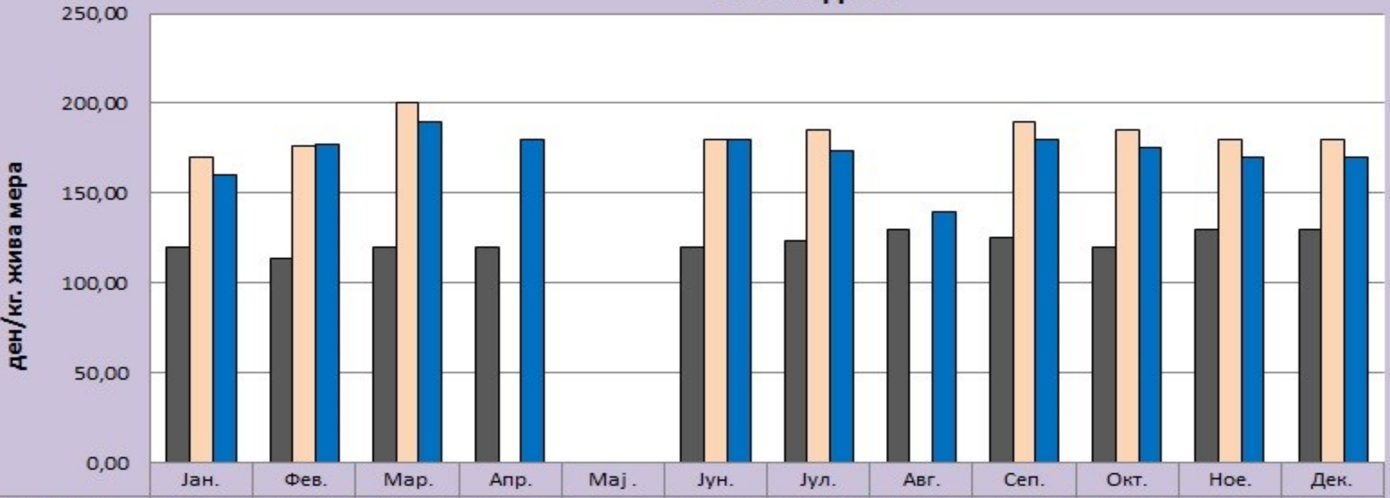

	Јан.	Фев.	Мар.	Апр.	Мај .	Јун.	Јул.	Авг.	Сеп.	Окт.	Ное.	Дек.
Јуне 6-18 м	120,00	113,33	120,00	120,00		120,00	123,33	130,00	125,00	120,00	130,00	130,00
Молзна Крава	170,00	176,67	200,00			180,00	185,00		190,00	185,00	180,00	180,00
Теле 1-6 м	160,00	176,70	190,00	180,00		180,00	173,33	140,00	180,00	175,00	170,00	170,00

Најзастапени просечни цени на јагнињa до и над 18 кг. молзни овци и овни на добиточните пазарите во 2018 година

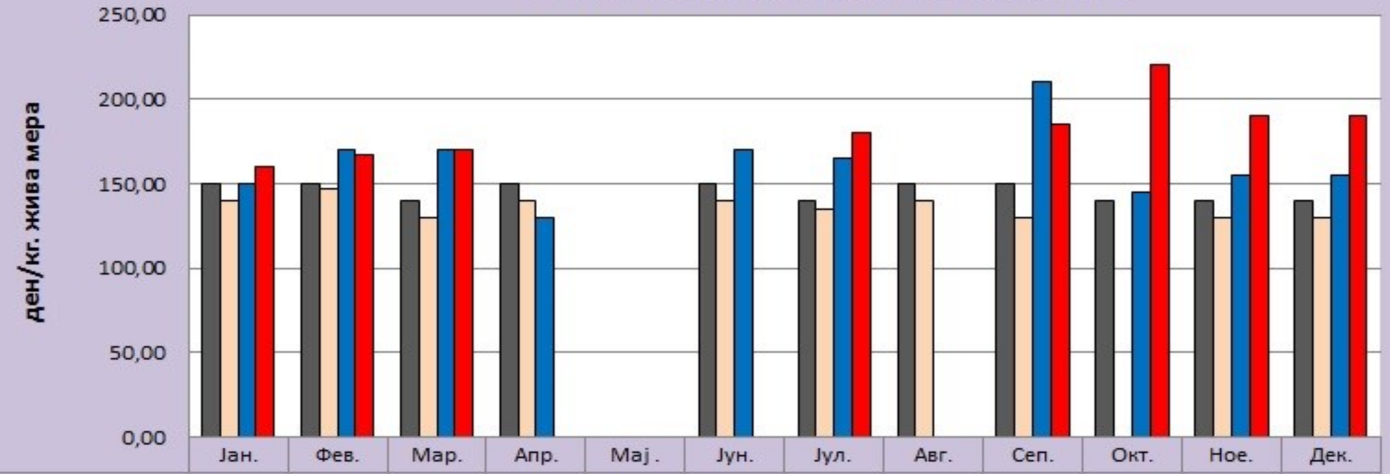

	Јан.	Фев.	Мар.	Апр.	Мај .	Јун.	Јул.	Авг.	Сеп.	Окт.	Ное.	Дек.
Јагнињa до 18кг.	150,00	150,00	140,00	150,00		150,00	140,00	150,00	150,00	140,00	140,00	140,00
Јагнињa над 18кг.	140,00	146,67	130,00	140,00		140,00	135,00	140,00	130,00		130,00	130,00
Молзни Овци	150,00	170,00	170,00	130,00		170,00	165,00		210,00	145,00	155,00	155,00
Овни	160,00	166,67	170,00				180,00		185,00	220,00	190,00	190,00

Најзастапени просечни цени на прасиња и гоеници на добиточните пазарите во 2018 година

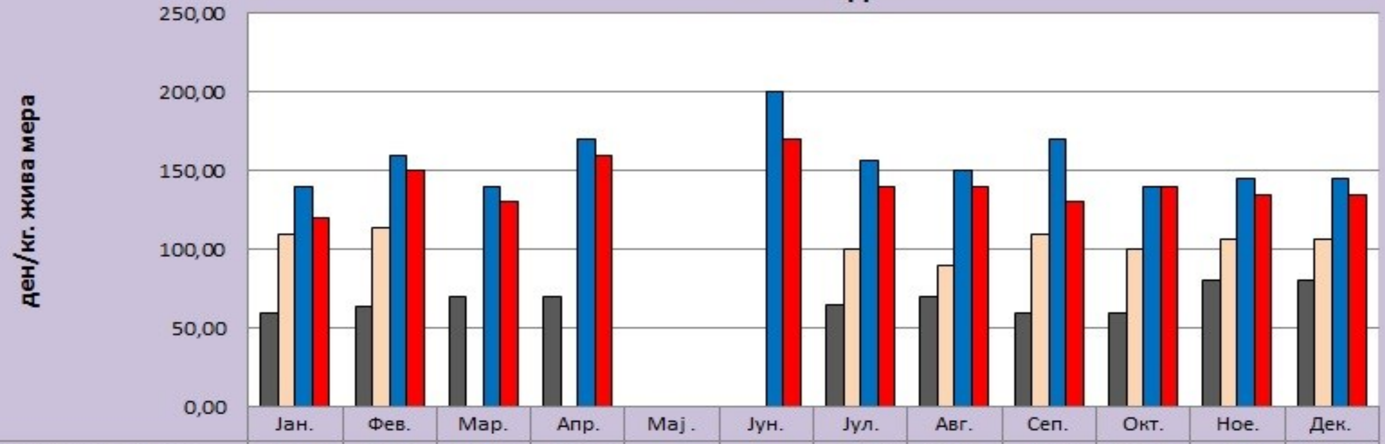

	Јан.	Фев.	Мар.	Апр.	Мај .	Јун.	Јул.	Авг.	Сеп.	Окт.	Ное.	Дек.
Гоеница над 110 кг.	60,00	63,33	70,00	70,00			65,00	70,00	60,00	60,00	80,00	80,00
Гоеница од 90- 110 кг.	110,00	113,33					100,00	90,00	110,00	100,00	106,67	106,00
Прасина до 20 кг.	140,00	160,00	140,00	170,00		200,00	156,67	150,00	170,00	140,00	145,00	145,00
Прасиња од 20 до 35 кг.	120,00	150,00	130,00	160,00		170,00	140,00	140,00	130,00	140,00	135,00	135,00

Најзастапени просечни цени на јариња ,молзни кози и излачени кози на добиточните пазарите во 2018 година

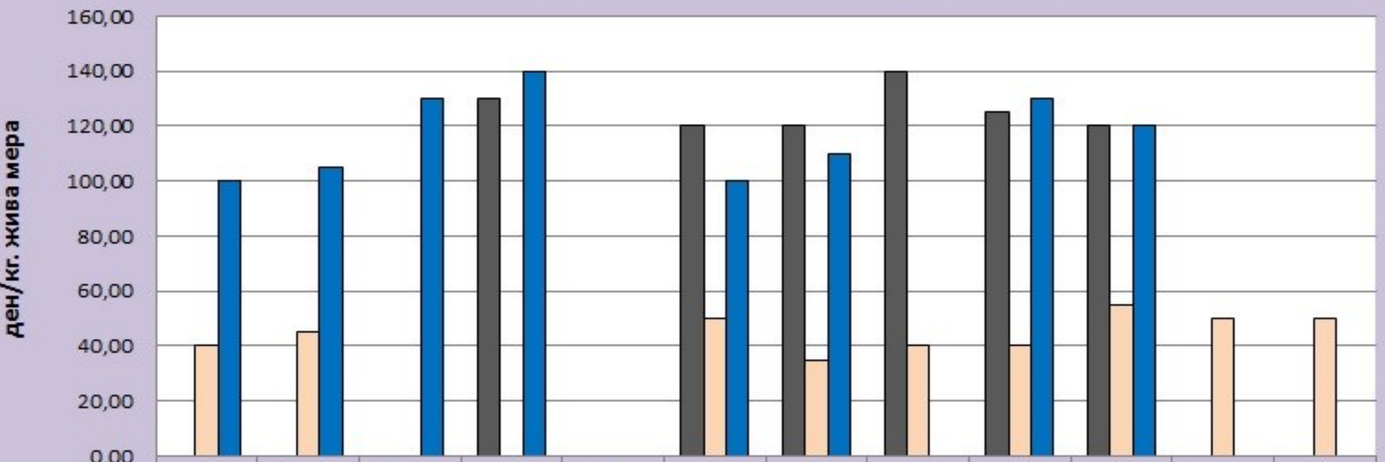

	Јан.	Фев.	Мар.	Апр.	Мај .	Јун.	Јул.	Авг.	Сеп.	Окт.	Ное.	Дек.
Јариња				130,00		120,00	120,00	140,00	125,00	120,00		
Излачени Кози	40,00	45,00				50,00	35,00	40,00	40,00	55,00	50,00	50,00
Молзни Кози	100,00	105,00	130,00	140,00		100,00	110,00		130,00	120,00		

**Графички приказ на одредени видови добиток на добиточните пазари во период- 2012-2018 година*

Најзастапени просечни цени на јариња ,молзни кози и излачени кози на добиточните пазарите за период 2012- 2018 година

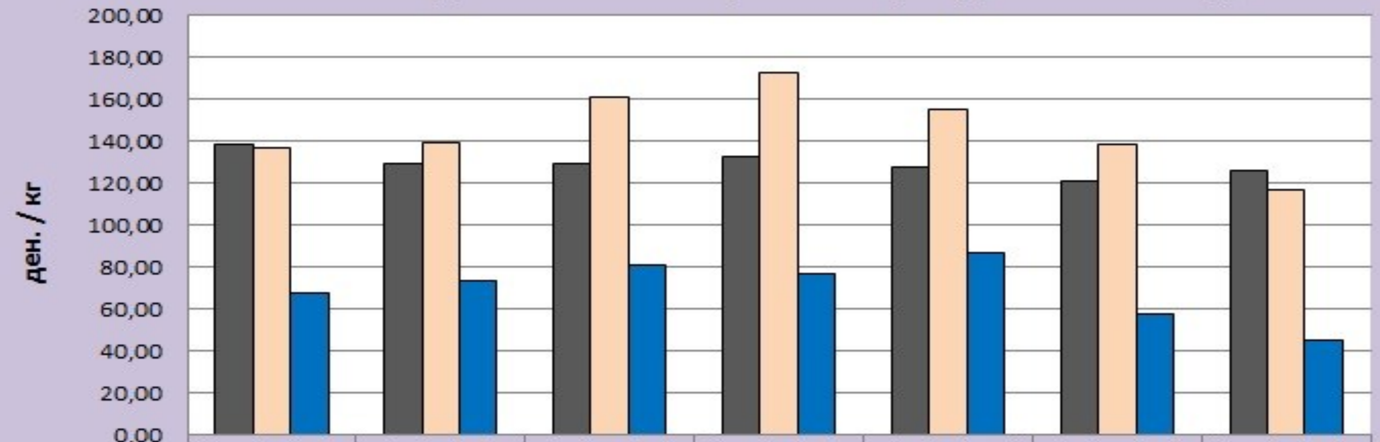

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Јариња	138,60	128,70	129,40	132,50	127,50	120,83	125,83
Молзни Кози	136,35	139,00	160,40	172,50	155,00	138,33	116,88
Излачени Кози	67,70	73,38	81,15	76,67	86,70	57,33	45,00

Најзастапени просечни цени на категории говеда на добиточните пазарите во периодот 2012- 2018 година

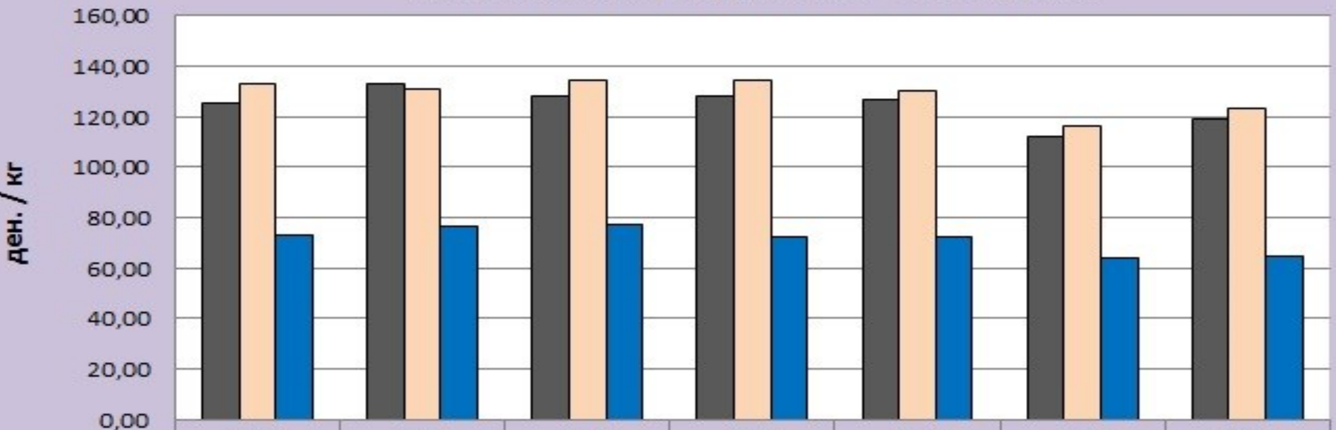

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Бик до 18 м	125,30	133,00	128,30	127,79	126,40	111,88	119,29
Јуне 6-18 м	132,80	130,50	134,60	134,08	129,80	116,00	122,88
Излачени говеда	73,13	76,22	77,11	72,16	72,27	63,94	64,22

Најзастапени просечни цени на категории говеда на добиточните пазарите во периодот 2012- 2018 година

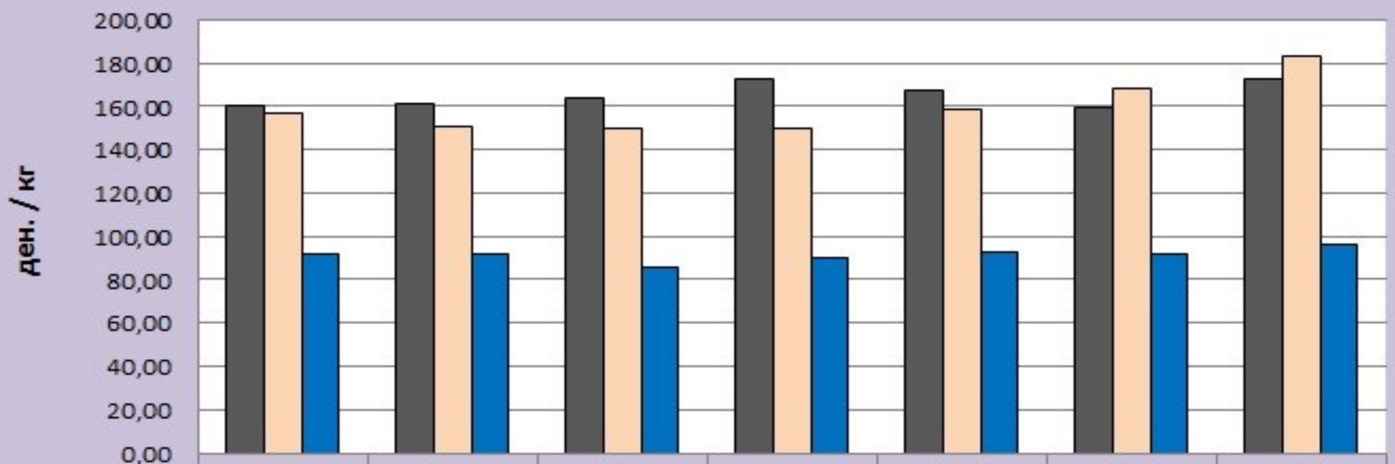

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Теле 1-6 м	160,28	161,36	163,90	172,45	167,42	159,50	172,28
Молзна Крава	156,90	151,10	149,60	150,22	158,54	168,32	182,96
Крава Буша	91,60	92,10	85,60	90,33	92,90	91,88	96,00

Најзастапени просечни цени на јагниња до и над 18 кг. молзни овци и овни на добиточните пазарите за период 2012- 2018 година

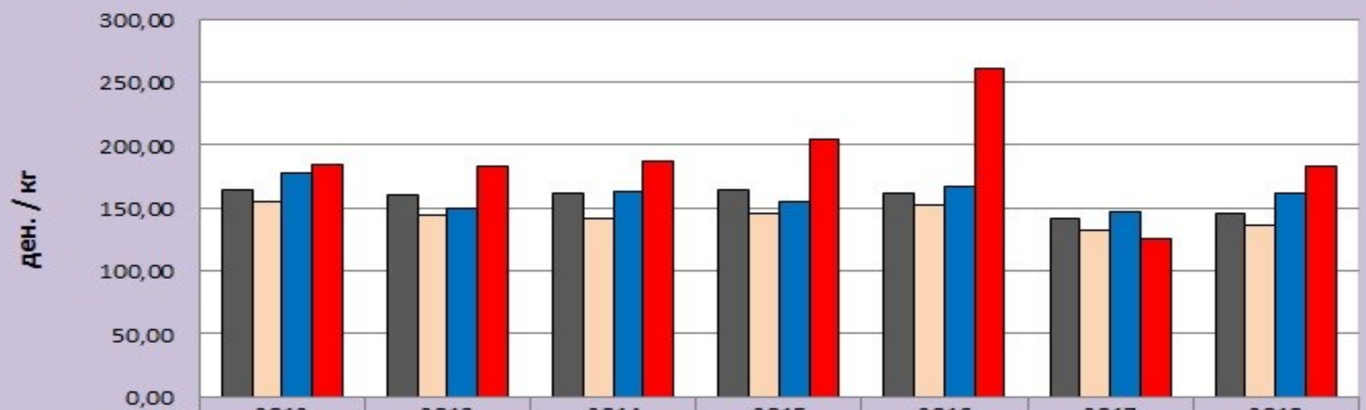

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Јагниња до 18кг.	164,70	160,60	162,20	164,03	161,50	141,25	145,45
Јагниња над 18кг.	155,20	144,40	142,10	145,63	152,50	132,41	136,17
Молзни Овци	178,10	149,80	163,80	154,67	167,10	147,45	162,00
Овни	185,00	183,72	187,10	204,35	261,25	126,25	182,71

Најзастапени просечни цени на прасиња и гоеници на добиточните пазарите за период 2012- 2018 година

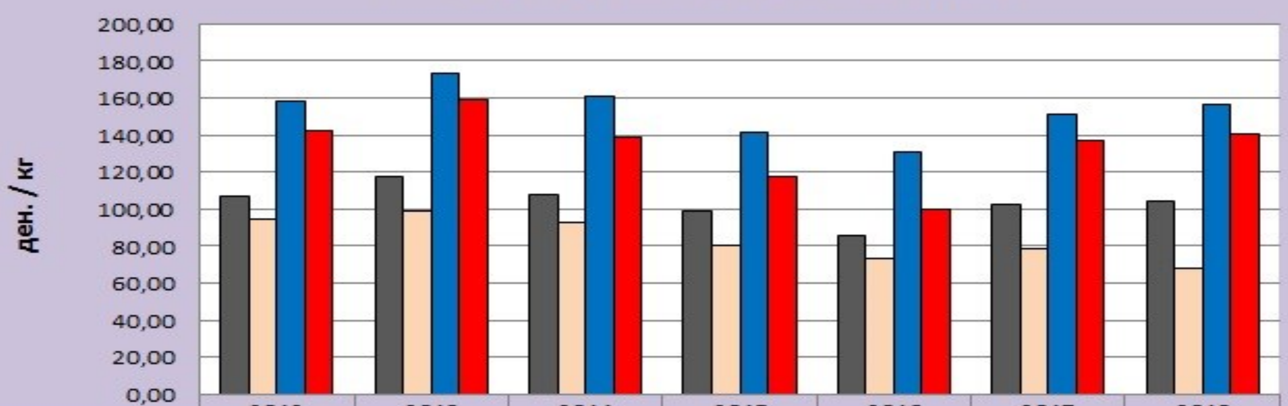

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Гоеница од 80- 120 кг.	106,70	117,40	107,80	98,64	85,80	102,81	104,50
Гоеница над 120 кг.	94,20	98,90	92,60	80,28	73,30	78,34	67,83
Прасина до 20 кг.	158,20	173,50	160,60	141,50	131,25	151,36	156,06
Прасиња од 20 до 35 кг.	142,50	159,20	138,40	117,76	100,00	136,67	140,90

Откупна цена на житарки

Просечната откупна цена на **пченицата на годишно ниво за 2018** година изнесуваше 9,39 ден./кг што е пораст на цената за +6,2% споредбено со 2017 година кога просечната откупна цена изнесуваше 8,84 ден./кг. На почетокот на жетвата, откупната цена стартуваше со 8,62 ден./кг а својот максимум го достигна во месец ноември кога се откупуваше по цена од 9,85 ден./кг. Просечната откупна цена од **реколтата 2018** година заклучно со месец декември изнесува 9,22 ден./кг.

Кај **пченката** просечната откупна цена за 2018 година изнесуваше 9,46 ден./кг и бележи пораст од 1,3 % споредбено со 2017 година кога изнесуваше 9,34 ден./кг

Откупна цена на **јачменот** во 2018 година достигна 8,68 ден./кг во просек .

** Во графиконите се дадени **просечните откупни цени на пченица за 2016/2017 год**. по месеци и годишни **просечни откупни цени за пченица и пченка 2012-2018 година**.*

	Јан.	Фев.	Мар.	Апр.	Мај.	Јун.	Јул.	Авг.	Сеп.	Окт.	Ное.	Дек.
Пченица - 2017	7,00	8,69	8,31	7,50	7,50	9,80	9,66	9,29	10,50	8,75	9,55	9,50
Пченица - 2018			9,50	9,90	9,64		8,62	8,69	9,29	9,64	9,85	

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Пченица	14,73	13,38	11,53	10,55	9,09	8,84	9,39
Пченка	15,02	15,19	8,00	8,53	9,69	9,34	9,46

Цени на мед и пчелни производи

Оценка на пчеларите е дека оваа 2018 година е подобра од лани, кога имаше исклучително мал принос на мед и беше оценета како катастрофална за пчеларството во РМ.

Поволните климатски услови, особено на почетокот на годината- (врнежлива пролет и умерено топло лето) поволно влијаеа на медоносните растенија со што преку целата година имаше квалитетна паша за пчелите. Инаку трендот на зголемување на цената на медот продолжи и оваа година, па така просечната најзастапена цена на **медот** на пазарите на мало за 2018 година изнесуваше **397,2** денари за килограм. Споредбено со 2017 година кога цената достигна 359,86 ден./кг имаме зголемување на цената за 10,4 % со тенденција овој тренд да продолжи и во наредниот период.

Споредбено пак со 2016 година, кога медот се нудеше по просечна цена од 342,9 ден/кг. бележиме пораст од 15,8%. Пчеларите го оценуваат нашиот мед како еден од поквалитетните во регионот што секако има влијание на раст на цената.

Што се однесува пак до цената на килограм **органски мед,** таа се движеше од 400 до 500 ден./кг. или во просек 450 ден/кг.

Цената на **пчелинот восок** во просек изнесуваше 600 ден/кг и се нудеше по повисока цена споредбено со 2017 кога се продаваше за 550 ден/кг.

Поленот се продаваше од 1300 до 1600 ден /кг или во просек по 1.500 ден/кг .

** Во графиконот се дадени споредбени цени по месеци за 2016 / 2017 / 2018 год. за мед на пазарите на мало*

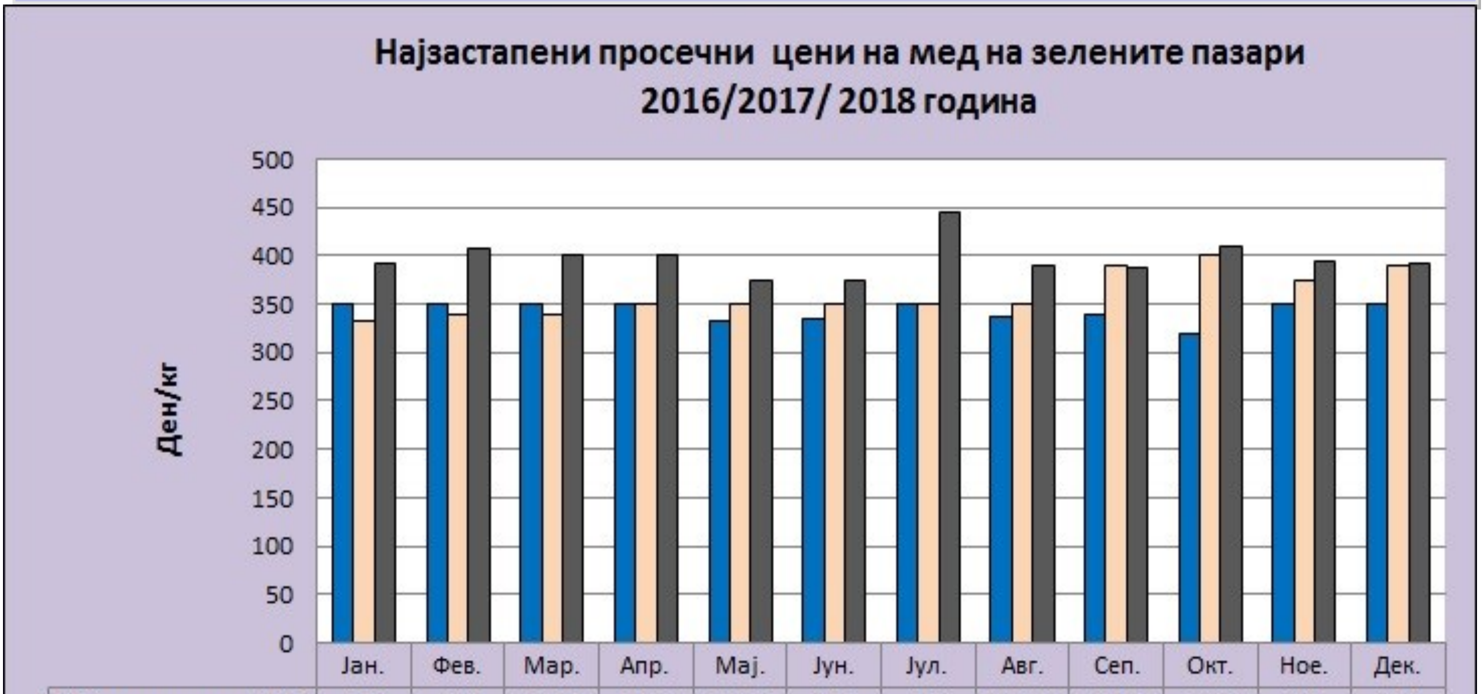

	Јан.	Фев.	Мар.	Апр.	Мај.	Јун.	Јул.	Авг.	Сеп.	Окт.	Ное.	Дек.
Зелени пазари-2016	350	350	350	350	333,4	335	350	336,88	340	320	350	350
Зелени пазари-2017	333,33	340	340	350	350	350	350	350	390	400	375	390
Зелени пазари-2018	391,67	408,33	400	400	375	375	445	388,89	386,8	409,09	394,12	392,86

Откупни цени на винско грозје

Оваа 2018 та година ја одбележа највисоката просечна откупна цена на грозјето во последните шест години. И оваа година немаше проблеми со откупот, што се должи на зголемената глобална побарувачка , како и на тоа што винарските визби немаа залихи од минатите години. Поради тоа винарските визби, родот го откупија во целост, а недостигот од темјаниката и останатите ароматични сорти, особено кај поквалитетните сорти достигнаа значително повисоки цени споредбено со 2017 та година.

Во ***табелата 7.*** *прикажан е споредбен приказ на движењето на просечните откупни цени на винските сорти грозје во 2016 / 2017 и 2018 година, како и стапката на пораст и опаѓање на цените*

**Цените се изразени во денари за килограм*

Вински сорти на грозје	Просечна откупна цена 2016 год.	Просечна откупна цена 2017 год.	Просечна откупна цена 2018 год.	Стапка на пораст / опаѓање (%) 2017 / 2018
Бургиндец—црн	13	14.5	18	**+ 24,1**
Каберне Совињон	14	17.88	19,5	**+ 9,1**
Жупљанка	/	/	18,5	**/**
Рајнски Ризлинг	12	17	22	**+ 29,4**
Смедеревка	11	11.25	12,44	**+ 10,6**
Совињон Бел	14	21	22,5	**+ 7,1**
Сирах	/	13	15	**+ 15,4**
Шардоне	14	20.5	22	**+ 7,3**
Мерло	14	17.77	20	**+ 12,5**
Р'кацители	11	11.5	12,62	**+ 9,7**
Охридско Бело	11	11	/	**/**
Темјаника	/	26	29	**+ 11,5**
Прокупец	13	13	/	**/**
Вранец	12.96	13.75	14,66	**+ 6,6**
Мускат– Хамбург	/	14.25	/	**/**
Траминец	11	/	19,5	**/**
Жилавка	11	11	/	**/**

Минерални ѓубриња и семенски материјал

Спротивно на минатата, оваа 2018[та] година цената на тврдите минерални ѓубрива бележи намалување. Освен кај **Амониум нитратот** каде имаме зголемување од +4,5 % споредбено со 2017 год. кај останатите имаме забележителен пад на цената. **КАН 26%** се нудеше за 5,2% поевтино од лани а пак кај минералното ѓубре **Уреа со 46 %** азот намалувањето беше од скоро 12%. Кај течните ѓубриња имаме благо намалување на цената освен кај Вуксалот кај кого цената е стабилна во изминатите години.

Кај семенскиот материјал, најголем пораст на цената имаме кај **семенскиот грашок** од +18,5% и кај **семенскиот компир** со просечна цена од 100 ден./кг и пораст од +5,3 %. Пад на цената од скоро –14% споредбено со 2017 год. имаме кај **семето на луцерката**. Намалување на цените се бележи и кај **семенската пченка** од -8,8% и **семенската пченица** од -7% споредбено со минатата година.

Просечните најзастапени цени на **минерални ѓубриња и семенски материјал во 2016 /2017 и 2018 година се дадени во **табелата 8.***

**Цените се изразени во во денари за килограм / литар*

**Цените се прибираат од земјоделските аптеки во Република Македонија.*

Минерални ѓубриња	Просечна цена 2016 год	Просечна цена 2017 год	Просечна цена 2018 год	Разлика (%)- 2017 / 18
Амониум нитрат	21.94	22	23	**+ 4,5 %**
КАН 26 %	19.69	19.94	18,9	**- 5,2 %**
НПК 15:15:15	28.59	28.85	27	**- 6,4 %**
Уреа 46 %	25.64	27.25	24	**- 11,9 %**
Фолифертил	160	160	155	**- 3,1 %**
САЛ 12	150	150	147,5	**- 1,7 %**
Славол	340	333.4	290	**- 13 %**
Вуксал	170	170	170	**0 %**
Семиња	Просечна цена 2016 год	Просечна цена 2017 год	Просечна цена 2018 год	Разлика (%)- 2017 / 18
Семе Луцерка	385.29	371.43	320	**- 13,8 %**
Семенска Пченица	20.33	21.5	20	**- 7,0 %**
Семенска Пченка	206.67	208.33	190	**- 8,8 %**
Семенски Грашок	250	202.5	240	**+ 18,5 %**
Семенски Компир	97.14	95	100	**+ 5,3 %**

Откупни цени на млеко

Откупната цена на кравјо млеко прва класа веќе петта година по ред **класа** оди по надолна линија. Трендот на намалувањето на откупната цена продолжи и во 2018 година.

Неколку неповолни години за сточарите (2015 година болеста син јазик, 2016 година чвореста кожа), доведоа до намалување на дел од сточниот фонд што резултираше со намалување на квалитетот на млекото што пак имаше влијание и на цената.

Во 2014 година литар **кравјо млеко прва класа** се откупувало за 19,59 ден, додека оваа 2018 година откупната цена достигна 17,75 ден./л што е намалување за –9,4 % споредбено со 2014 година.

Споредбено со минатата 2017 година имаме намалување од -3,3 %.

Слично како кај кравјото млеко така и кај овчкото млеко бележиме пад на откупната цена . По повеќегодишниот раст на цената, оваа година имаме благ пад од -3,2 % споредено со лани.

Просечната откупна цена на **овчото млеко** за 2018 година достигна 35,24 ден./л. Споредбено со 2014 година тое е пораст од + 6,2 % кога откупната просечна цена на овчото млеко изнесуваше ниски 33,18 ден/л .

Непроменета состојба имаме кај откупната цена на **козјото млеко,** кај кое е постигната иста цена како лани, 18 ден/л.

*Во **табелата 9** е прикажан споредбен приказ на движењето на просечните откупни цени на млеко во 2016 / 2017 и 2018 година, како и стапката на пораст и опаѓање на цените*

**Цените се изразени во денари за литар*

Вид на млеко - откупни центри	Просечна цена (2016 год.)	Просечна цена (2017 год.)	Просечна цена (2018 год.)	Стапка на пораст /опаѓање 2017 / 18 (%)
Кравјо- I класа	18,74	18.36	17,75	**- 3,3 %**
Овчо млеко	34,69	36.42	35,24	**- 3,2 %**
Козјо млеко	19,09	18	18	**0 %**

Во графиконот се дадени споредбено просечните откупни цени на овчо , козјо и кравјо млеко за 2018 година по месеци

Просечни откупни цени на на овчко, козјо и кравјо млеко за 2018 година по месеци

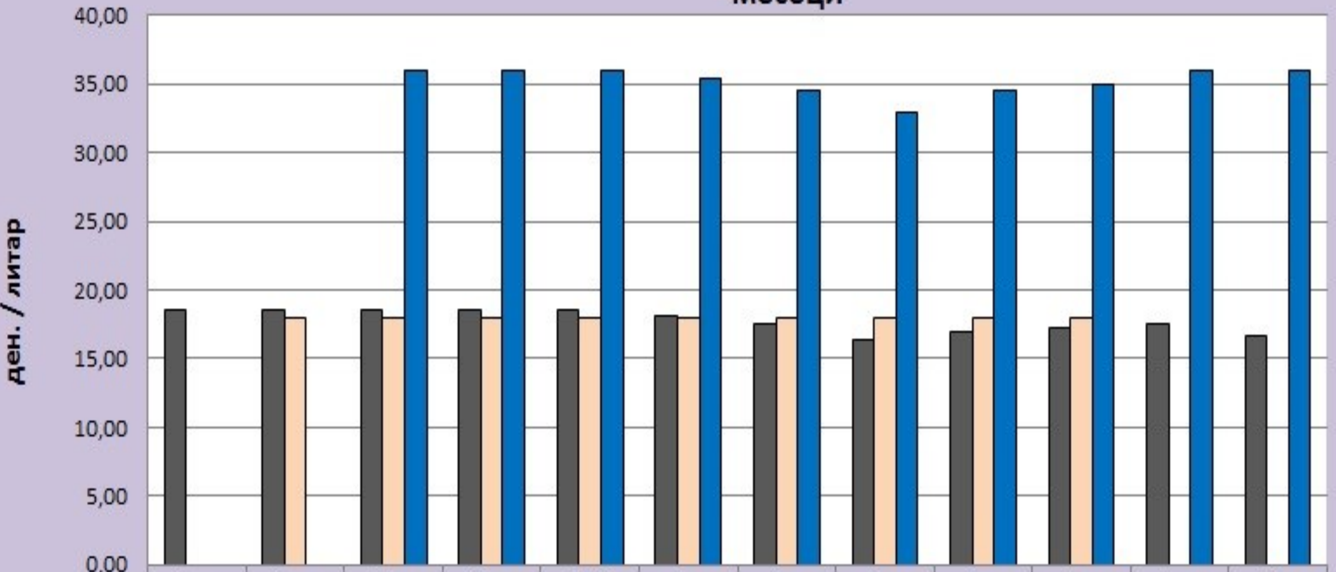

	Јан.	Фев.	Мар.	Апр.	Мај .	Јун.	Јул.	Авг.	Сеп.	Окт.	Ное.	Дек.
Кравјо млеко 1 класа	18,50	18,50	18,50	18,50	18,50	18,17	17,55	16,35	17,02	17,29	17,49	16,63
Козјо Млеко		18,00	18,00	18,00	18,00	18,00	18,00	18,00	18,00	18,00		
Овчо Млеко			36,00	36,00	36,00	35,33	34,60	33,00	34,50	35,00	36,00	36,00

Во графиконот се дадени просечните откупни цени на овчо, козјо и кравјо млеко за период 2013 / 2018 година

Просечни откупни цени на овчко, козјо и кравјо млеко за период 2013 / 2018 година

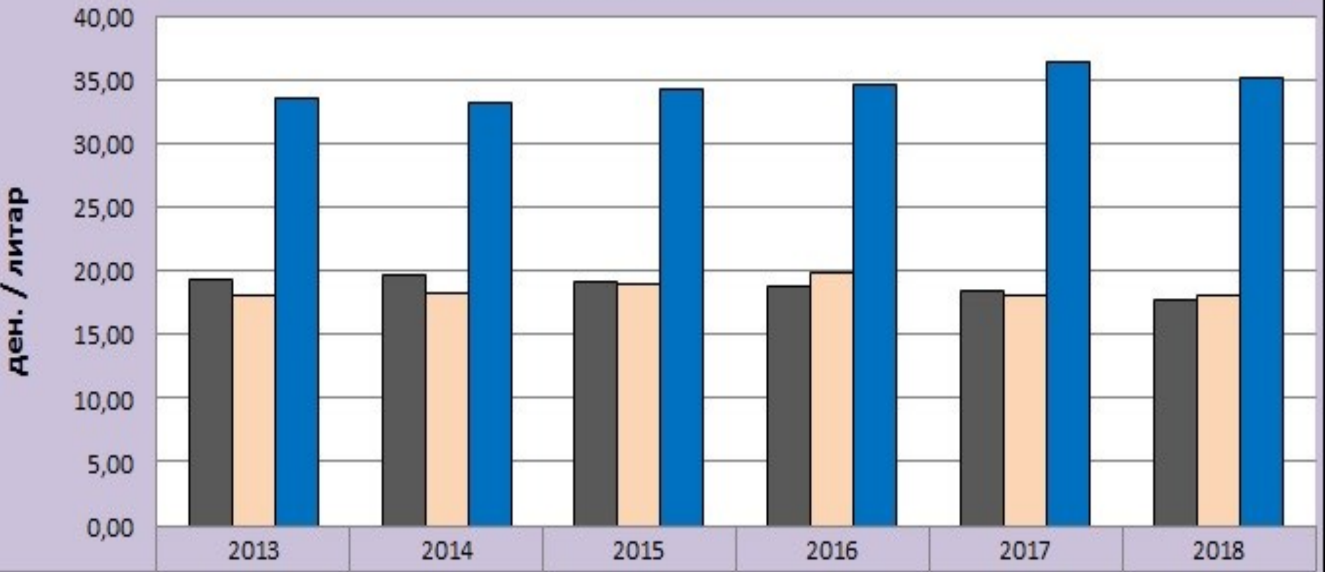

	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Кравјо млеко 1 класа	19,28	19,59	19,12	18,74	18,36	17,75
Козјо Млеко	18,02	18,17	18,96	19,90	18,00	18,00
Овчо Млеко	33,65	33,18	34,29	34,69	36,42	35,24

Цени на јајца

Пораст на цената на јајцата ја одбележа оваа 2018 година.

Најголем раст на цената бележиме кај најмалата големина **S** од + 10,3 %, споредбено со минатата година.

Пораст на цената на јајцата од 8,2% имаме и кај - **XL** големина. Зголемување од + 3,6 % бележиме кај големина **L** која е и најзастапена во понудата на нашиот пазар.

Во **табелата 10 прикажано е споредбено движење на просечните цени на јајца за 2016/ 2017 и 2018 година, како и стапката на пораст и опаѓање на цените*

Јајца	Просечна цена (2016 год.)	Просечна цена (2017 год.)	Просечна цена (2018 год.)	Стапка на пораст / опаѓање 2017 / 18 (%)
Јајца—X L	5,62	5.73	6,2	**+ 8,2 %**
Јајца—L	5,3	5.54	5,74	**+ 3,6 %**
Јајца – M	4,6	4.72	4,98	**+ 5,5 %**
Јајца –S	3,96	3.7	4,08	**+ 10,3 %**

На **графиконот прикажани се просечните најзастапени цени на јајца за 2018 година, по месеци.*

	Јан.	Фев.	Мар.	Апр.	Мај.	Јун.	Јул.	Авг.	Сеп.	Окт.	Ное.	Дек.
Јајца (XL)	6,50	6,41	6,50	6,52	6,00				5,85			5,60
Јајца (L)	6,34	6,40	6,25	6,00	5,50	5,54	5,50	5,50	5,58	5,54	5,43	5,32
Јајца (M)	5,53	5,64	5,60	5,40	4,60	4,82	4,80	4,85	4,91	4,63	4,34	4,69
Јајца (S)	4,20	5,20	5,00						2,50	3,50		

**Во графиконот се прикажани просечните најзастапени цени на јајца за за период 2012 / 2018 година*

Најзастапени просечни цени на јајца од класата А за големина XL, L, M, S - 2012-2018 година

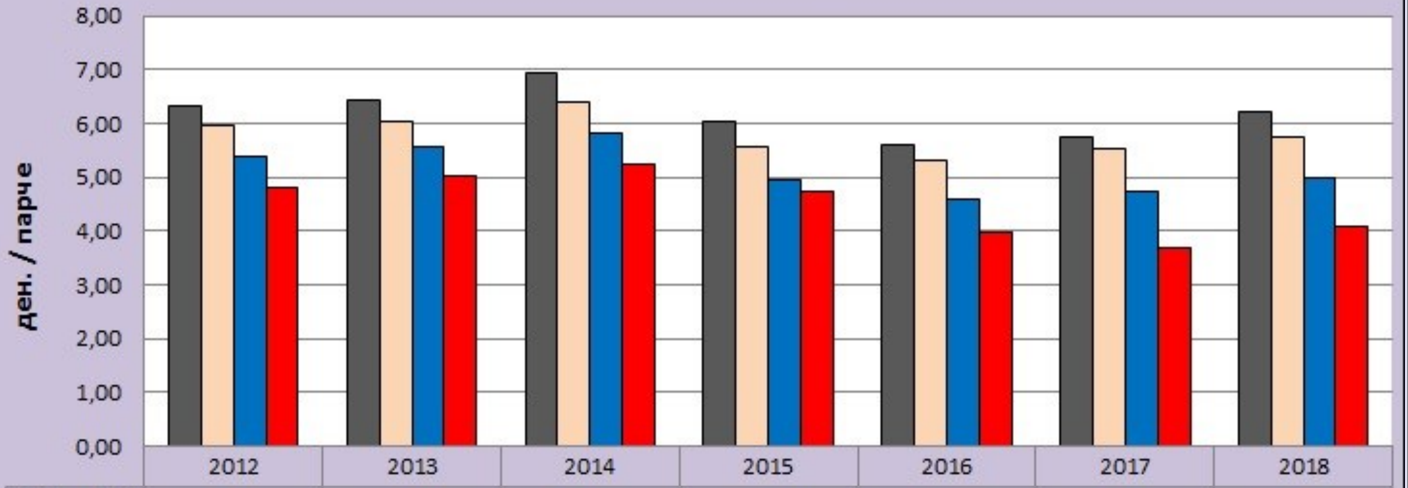

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Јајца (XL)	6,34	6,44	6,94	6,04	5,62	5,73	6,20
Јајца (L)	5,97	6,05	6,38	5,55	5,30	5,54	5,74
Јајца (M)	5,40	5,55	5,81	4,95	4,60	4,72	4,98
Јајца (S)	4,81	5,04	5,25	4,74	3,96	3,70	4,08

Министерство за земјоделство шумарство и водостопанство

Сектор за анализа на земјоделска политика

Одделение за ЗПИС

Улица: „Аминта трети“, бр. 2

1000 Скопје

Телефон:

централа 02 / 3134 477,

локал 414,

www.zpis.gov.mk

Изработил:

Горан Димовски

Советник за ЗПИС

e-mail: *goran.dimovski@mzsv.gov.mk*

Соработници:

Васе Симовска—Бошкова

Раководител на Сектор за анализа на земјоделска политика

e-mail: *vase.boskova@mzsv.gov.mk*

Александра Петреска

Советник за ЗПИС

e-mail: *aleksandra.petreska@mzsv.gov.mk*

Моме Младеновски

Советник за ЗПИС

e-mail: *mome.mladenosvki@mzsv.gov.mk*

МИНИСТЕРСТВО ЗА ЗЕМЈОДЕЛСТВО,
ШУМАРСТВО И ВОДОСТОПАНСТВО
на Република Македонија

Ул. Аминта Трети бр.2

1000 Скопје

Република Македонија

www.mzsv.gov.mk

ЗПИС

Земјоделско пазарен информативен систем

www.zpis.gov.mk

www.ponudapobaruvacka.zpis.gov.mk